

ZA IZBOLJŠANJE LISTA
potrebujemo Vaše dobre volje. Vsek, ki
mu pripadajoče "Glas Naroda" ali za
prijatelje za naročnika. Vam bo hvale-
ten, ker ste mu odpeli pot k zares lepemu
in zanimivemu čitru.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

ČITATELJE OPOZARJAMO,
da pravočasno obnove naročni-
no. S tem nam boste mnogo pri-
hranili pri opominih. — Ako še
niste naročnik, pošljite en dol-
lar za dvomesečno poskušnjo.

TELEPHONE: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21st, 1903 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

ADDRESS: 216 W. 18th ST., NEW YORK

No. 127. — Štev. 127.

NEW YORK, THURSDAY, JUNE 2, 1938 — ČETRTEK, 2. JUNIJA, 1938

Volume XLVI. — Letnik XLVI.

NAPETOST V PROCESU PROTI PREM OG. BARONOM

**ZATRTJE ORGANIZACIJE JE
BIL CILJ PREM OG. BARONOV**
PROCES PROTI TERORISTOM V KENTUCKY
— VLADNE PRIČE MORAJO BITI ZASTRA-
ŽENE. — KDOR JE PRISTOPIL K UNIJI, JE
BIL ODPUŠČEN

LONDON, Kentucky, 1. junija. — V procesu proti 22 družbenim uradnikom in 22 sedanjim oziroma bivšim pomožnim šerifom prihajajo na dan naravnost neverjetne stvari.

Družbini uradniki in pomožni šerifi so obtoženi, da so skušali po vsej sili zatreti delavsko organizacijo in preprečiti premogarsko organiziranje.

Danes je nastopil kot priča bivši premogar Fred Roe ter izpovedal med drugim:

— Kompanijski uradnik Rocio J. Petrie je pozival z naslednjimi besedami neorganizirane delavce: — Vzemite kar vam pride v roko in poženi te organizatorje v vodo ali kamorkoli hočete. Storitite z njimi, kar se vam zdi. Garantiram vam, da ne boste niti en dan zaprti.

To se je zgodilo meseca junija lanskega leta pred veliko "yellow dog" parado. Kompanija je udeležencem parade kupila velike množice pijače in prigrizka.

V Harlan okraju ni bilo varno življenje nobene unijskega organizatorja, kompanijski najeteži so jih iz zasede napadli in so jim škodovali, kjerkoli so jim mogli.

Proces, za katerega vlada vsepovsod veliko zanimanje, bo trajal še par tednov.

LONDON, Ky., 1. junija. — Vse vladne priče v procesu proti premogarskim kompanijam v Harlan okraju so bile postavljene pod zaščito zveznega sodišča, ker so razni dogodki pokazali, da jih hočejo nekatere sile strahovati.

Zvezni sodnik H. Church Ford, ki predseduje sodnijski obravnavi proti 19 korporacijam in 44 posameznikom, je odločil, da morajo vse priče biti pridržane pod "šubpena" (morajo biti pod kaznijo vedno na razpolago sodišča), četudi so že končale svoje pričevanje.

Ničesar pa sodnik Ford ni ukrenil glede premogarske, črnca Charlie Scotta, ki je prejšnji teden pričal za vlado in je šel nato v kaznilnico Harlan okraja. Ko je bil Scott zopet poklican za pričo in je ravno hotel povedati, kaj se je dogodilo v Harlanu pretekli petek zjutraj, je zagovornik prekinil njegovo pričevanje. Mogoče bo sodnik pozneje odločil, ako bo Scott še kdaj poklican za pričo.

Ernest Huff iz Ages, Ky., tudi ni skončal svojega pričevanja zaradi protivnosti zagovorništvu. — Huff je rekel, da je srečal bivšega pomožnega šerifa Harlan okraja Lee Hubbarda, ki je tudi med obtoženci in ki je rekel priči, da ima z njim nekaj važnega govoriti. Kaj je to bilo, tega porotniki nikdar niso izvedeli, ker je sodnik Ford odločil, da mora Huff prenehati s svojim pričevanjem.

Javno obtožiteljstvo pa medtem zbira podatke s katerimi upa dokazati, da so premogarske družbe najele pomožne šerife, da terorizirajo unijske delavce in unijske organizatorje. Premogar za premogarskim je nastopil kot priča in izpovedal približno naslednje: — Mirno je delal in bil zadovoljen, dokler ni družba izvedela, da je pristopil k premogarski uniji. Nato pa je bil premiščen na kako delo, kjer ni mogel zaslužiti dovolj na podlagi plače po tonah, ali je bil odpuščen.

POTRES V CALIFORNIJI

LOS ANGELES, Cal., 31. maja. — Potres so čutili tudi v San Bernaju. — Danes se je pojavil nardino, Pomoni, Ontariju in tukaj precej močan potres, ki San Dimasu. Potresni sunki so pa ni povzročili nobene škode, trajali po pet sekund.

Mehikanci zahtevajo otvoritev cerkva

**50 MILJONOV
ZA MILOŠČINO**

Ker vsem nezaposlenim ni mogoče preskrbeti zaposlenja, jim je treba direktno pomagati. — Sen. Vandenberg je zahteval 150 milijonov.

WASHINGTON, D. C., 1. junija. — Senat je danes oglašoval, naj se položi na stran 50 milijonov dolarjev od vsote, ki je določena za WPA. Ta denar bo v direktno pomoč tistim nezaposlenim, ki jim razne vladne agencije ne morejo preskrbeti dela in zaslужka.

Senator Vandenberg iz Michigana je zahteval, naj znaša ta vsota 150 milijonov dolarjev, pa je s svojim predlogom propadel.

— Problem nezaposlenosti, — je rekel Vandenberg, — se je tako poostiril, da vladne agencije niso več kos svoji nalogi. Nezaposlenim, ki ne morejo dobiti dela, je treba direktno pomagati.

To je seveda v nasprotju s predsednikovo politiko, ki je načelno proti vsaki miloščini.

Od treh tisoč milijonov, ki jih določa predloga za obnovo ameriškega gospodarstva, naj bi dobila WPA tisoč štiristo milijonov.

**FAŠISTI
BOMBARDIRALI
GRANOLLERS**

300 ljudi je bilo ubitih. — Fašisti so potopili angleški tovorni parnik. — Republikanci so bombardirali Majorko.

BARCELONA, Španija, 1. junija. — Škadro fašističnih aeroplanov je nepričakovano napadel zelo obljudeno mesto granollers in pustil za seboj veliko število mrtvih in ranjenih. Granollers se nahaja 16 milj. severno od Barcelone.

Ambulančni pomočniki cenijo število mrtvih na 300 in ravno toliko ranjenih. Med žrtvami je največ žena in otrok.

Skoro ob istem času so fašistični letalci potopili angleški tovorni parnik Penthamer, ko so bombardirali pristanišče v Valenciji.

V Madridu so fašistični letalci vrgli bombe blizu treh bolnišnic, med njimi tudi blizu bolnišnice Rdečega križa. Med veliko zmešnjavo so bili bolniki in ranjenci premešani iz gore njegaj nadstropja v nižja nadstropja.

Fašistični letalci so tudi bombardirali Sagunto, 14 milj. severovzhodno od Valencije.

Navzlic neprestanim zračnim napadom pa je Valencija še vedno najživahnejše republikansko pristanišče. Včeraj je bilo

**ČEHI SO
ODPOKLICALI
VOJAŠTVO**

Polagoma bo vse češko vojaštvo odpoklicano z nemške meje. — Olajšati hočejo napetost med sudetskimi Nemci.

PRAGA, Čehoslovaška, 1. junija. Zanesljivi viri poročajo, da bodo čehoslovaške čete polagoma odpoklicane z nemške meje. Razni tehnični izvedenci, ki so bili mobilizirani skupno z ostalim vojaštvom, ki je vzplamtel češko-nazijski spor 21. maja, so bili že odpoklicani.

Umikanje vojaštva je odredila čehoslovaška vlada v namenu, da olajša napetost ob meji. Ko bodo 12. junija končane tretje in zadnje obsežne volitve, je upanje, da se bo napetost med Čehi in sudetskimi Nemci polegla in bodo nastale zopet razmere toliko ugodne, da bodo ob meji zadostovale običajne garanzije.

Ob istem času pa je tudi čehoslovaška vlada odredila, da morajo vojaški aeroplani ostati v razdalji 6 milj. od nemške meje, da ne pride do kakega spopada ob meji.

BERLIN, Nemčija, 1. junija. — Čehoslovaška vlada je v nemškem vnanjem uradu vložila protest proti kršenju meje nemških aeroplanov. Protest navaja čas in način, kako je bila meja kršena.

Vladni krogi zatrjujejo, da v tem slučaju gre samo za nemške trgovske aeroplane, ki te tajo med Berlinom in Dunajem in katerim je po pogodbi dovoljeno leteti čez čehoslovaško ozemlje.

HARRY L. HOPKINS V BOLNIŠNICI

GLEN COVE, L. I., 31. maja. — WPA administrator Harry L. Hopkins je bil prepeljan danes v tukajšnjo bolnišnico. Zdravniki so ugotovili vnetje sapnika.

**KAJZERJEV VN UK PRI
PRESEDNIKU**

HYDE PARK, N. Y., 30. maja. — Včeraj sta obiskala predsednika Roosevelta princ Louis Frederick in njegova žena, bivša ruska princesa Kyra. V Ameriki se mudita na poročnem potovanju. Louis Frederick je vnuk bivšega kajzerja.

v pristanišču 12 tujih parnikov in dva še prihajata.

MADRID, Španija, 1. junija. — Republikanski aeroplani so včeraj bombardirali Palma, glavno mesto otoka Majorke ter letališče Porpince. Bombe so zažgale tri fašistične parniške lokomotive.

**ZRAČNI
NAPAD NA
HANKOV**

Sto aeroplanov se je bojevalo nad Hankovom. Kitajci še vedno oblegajo japonsko divizijo v Lanfengu.

SANGHAJ, Kitajska, 1. junija. — Včeraj je bila največja zračna bitka v kitajsko-japonski vojni, ko se je nad Hankovom borilo 100 aeroplanov.

Japonsko mornariško poročilo pravi, da je 30 japonskih aeroplanov napadlo kitajsko začasno prestolico Hankov, da so izstrelili 20 kitajskih aeroplanov in da se samo en njihov aeroplan ni vrnil.

Kitajsko poročilo pa pravi, da je 54 japonskih aeroplanov priletelo nad Hankov, da pa je bil ta napad odbit in da so Japonci izgubili 15 aeroplanov. Japonci tudi trdijo, da so njihovi letalci razbili vojaško letališče pri Hankovu, temu naproti pa pravijo Kitajci, da so bili japonski aeroplani prej prepovedani, predno so mogli vreči kako bombo na letališče.

Japonci so včeraj bombardirali skoro vsa kitajska letališča ob obrežju province Fukien in Čekiang, med njimi mesta Nigpo, Fučov in Pučeng, najbrže v namenu, da z njih ne bi mogli odleteti kitajski aeroplani na Japonsko.

V ponedeljek ponoči je več skrivnostnih aeroplanov letelo nad kraji južne Japonske, ne da bi metali bombe. Kitajci zanikujejo, da bi bili to njihovi aeroplani.

HONKONG, Kitajska, 1. junija. — Prvič, odkar so pričeli japonski aeroplani bombardirati Honkong, so zadeli na velik odpor, ko so kitajski aeroplani, ki so sinoči prileteli s severnih letališč in so se spuščili z njimi v boj, predno so prileteli nad mesto.

Kantonu se je bližalo 22 japonskih aeroplanov zgodaj zjutraj, ko jih je nenadoma sprejelo neznano število kitajskih aeroplanov. Štirje japonski aeroplani, med njimi en bombnik, so bili izstreljeni. Ostali pa so prebili kordon kitajskih aeroplanov in so prileteli v predmestje Kantona ter so vrgli nekaj bomb, ki pa niso napravile velike škode.

SANGHAJ, Kitajska, 1. junija. — Japonci natančno vedo, da se bo v kratkem pričelo veliko prodiranje proti Hankovu od Lanfenga ob Rmeni reki pa do Vuhu ob Jangcen. Od te fronte je najkrajša razdalja od Hankova 200 milj.

Usoda divizije generala Kenzi Doihare v bližini Lanfenga je še vedno zavita v meglo. Medtem ko zatrjujejo Kitajci, da mora biti divizija vsak čas uničena, zatrjujejo Japonci, da Doihara še vedno drži Mengčen in da je celo zavzel važno postojanko Hvajuan.

**POLICIJA JE RAZGNALA MNOŽICO
ŠTIRJE KATOLIČANI UBITI**

MEXICO, Mehika, 1. junija. — Governer države Tabasco, Victor Fernandez Manero, je sporočil, da so bili ubiti štirje katoličani, en katoličan in en polcist pa sta bila ranjena, ko je policija razgnala katoliške demonstrante, ki so zahtevali, da so cerkve zopet odprte v glavnem mestu države, Villahermosi.

**KONSTITUANTI
PROTI "IZMOM"**

V državni konstituenti so ugledni govorniki obsodili nazizem, fašizem in komunizem. — Državno ustavo je treba revidirati.

ALBANY, N. Y., 1. junija. — Danes sta nastopila v državni konstituenti kot govornika najstarejši zvezni okrajni sodnik John C. Knox in dr. Jacob G. Schurman, bivši ameriški poslanik v Berlinu. Oba sta najodločnejše obsodila narodni socializem, fašizem in komunizem.

Priporočala sta tudi revizijo državne ustave, ki naj se zavzame v neustrankarskem duhu.

Nekateri ljudje domnevajo, — je rekel sodnik, — da bi bil narodni socializem, fašizem ali komunizem najpripravnejše zdravilo za bolno Ameriko. Jaz pa pravim: — Vrag naj vzame vsa ta zdravila, ki vsa izvirajo iz istega strupa. To so patentna zdravila, ki pospešujejo bolezen, ne pa zdravje.

84 letni bivši poslanik je dejal, da ne bo ameriški narod nikdar prišel za orožje v namenu, da ustanovi diktaturo proletarijata. Ameriški narod je proti vsakemu tiranstvu. Ameriški narod se drži sistema vlade naroda, potom naroda in za narod.

WALTER CHRYSLER V BOLNIŠNICI

V nedeljo popoldne se je podal v Le Roy Sanitarium v New Yorku znani avtomobilski magnat Walter P. Chrysler. — Njegov zdravnik je dr. Arthur F. Chase. Baje se bo moral podvreči operaciji na želodcu.

VOJNI TAJNIK STAR 48 LET

WASHINGTON, D. C., 31. maja. — Harry H. Woodring je dosegel danes starost 48 let. Dejal je, da je ponosen, ker je vojni tajnik, še raje bi bil pa mirovni tajnik. — Z edino mogočo izjemo Newtona D. Baker, — je rekel, — sem jaz najmanj bojaželjen vojni tajnik, kar so jih imele Združene države.

Katoličani so poslali protest tudi škofu Vincentu Camachu v Tabasco ter mehiškemu senatu ter so zagrozili odločno akcijo, da je odstranjen governer Manero.

Tekom let preganjanja pod governerjem Tomasom Garrido y Canabal so bile vse cerkve v državi porušene. Zadnje čase je bila cerkvena postava sicer nekoliko olajšana, toda samo de gotove meje.

Predsednik Lazaro Cardenas je zapustil San Luis Potosi, glavno mesto države istega imena, kamor je prišel 18. maja, ko je general Saturnino Cedillo prišel vstajo. Iz tega mehiško časopisje sklepa, da je bila vstaja generala Cedillo popolnoma zadušena.

Cardenas potuje v posebnem vlaku in se je najprej vstavil v Charcas, v severnem delu države San Luis Potosi, da reši agrarski problem, nato pa bo odpotoval v petrolejska polja, da navduši delavce k novemu delu.

Da se general Cedillo pogaja z zvezno vlado za predajo, je potrjeno v poročilu generala Juana Barragana, ki pravi, da se general Cedillo pogaja na ravnanost s predsednikom Cardenasom s posredovanjem svoje sestre Higinije Cedillo. List "Novedades" v San Luis Potosi pravi, da se je Cedillova sestra razgovarjala s predsednikom Cardenasom.

Sedanje bivališče generala Cedilla je še vedno tajinstveno in o njem so razširjene različne govorice.

MEXICO, Mehika, 1. junija. — Poročila iz Villahermose v državi Tabasco pravijo, da je prišlo do spopada med policijo in katoličani, ko je policija hotela zabraniti katoličanom zgraditi novo cerkev na mestu porušene cerkve Brezmadežnega Spočetja.

Rusija ima najhitrejšo lokomotive.

MOSKVA, Rusija, 1. junija. — Lokomotivna tovarna Oktoberske revolucije je naznanila, da je ravnokar dogradila lokomotivo, ki bo vozila po 110 milj na uro. Ko bo preiskušena na daljavo 3750 milj, bodo zgradili še več takih lokomotiv.

Nova lokomotiva je velik izboljšek Džerdžinskijeve in Stalinove vrste lokomotiv, ki vozijo po 95 ur na uro. Ima pa toliko kosov dveh prejšnjih dveh vrst lokomotiv, da za izdelavo novih lokomotiv ne bo treba mnogo prenarediti tovarne.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakar, President J. Lapska, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

45th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
In Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.--

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVZEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHelsea 3-1242

DOPISI brez podpisa in osebnosti ne ne prebijejo. Denar za naročnino naj se blagovori pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnika, prosimo, da se nari tudi prejšnje bivališče naznaniti, da hitreje najdemo naslovnika.

KELLOGGOVA POGODBA

Pogodba, ki sta jo zasnovala bivši ameriški državni tajnik Kellogg in francoski državnik Briand ter so jo podpisali zastopniki dvainpetdesetih držav, določa, da se države ne smejo poslužiti vojne kot sredstva za uravnavo medsebojnih sporov in nasprotij.

Pred nekaj dnevi je sečnanji ameriški državni tajnik Hull opozoril Evropo, da je Kellogg-Briandova pogodba še vedno veljavna ter je istotako obvezna kot je bila pred desetimi leti, ko je bila podpisana.

Ako natančno preudarimo, ni pogodba danes nič bolj obvezna kot je bila začasa japonskega vpada v Mandžurijo, Mussolinijevega zavzetja Abesinije in Hitlerjeve aneksije avstrijskega ozemlja.

Kellogg-Briandova pogodba je v gotovem pogledu le izraz pobožnega upanja, da bi vladal na svetu mir.

Liga narodov je brez moči, Kelloggova pogodba je pa nekakšen privrsek Lige. Ameriški državni tajnik je pozval Nemčijo in Čehoslovaško k zmernosti in razsodnosti, češ, vpoštevali bosta morali vpliv Združenih držav in se pobotali.

Tudi Anglija se je bila svoječasno s svojim moralnim vplivom zavzela za rhesinskega cesarja. Haile Selassie je Angležem verjel ter se zoperstavil Mussoliniju. Ko je bil poražen, ga je pustila Anglija s svojim moralnim vplivom na cedilu.

Tajnik Hull je rekel Čehoslovaški in Nemčiji: — Kelloggova pogodba ni danes nič manj obvezna kot je bila takrat, ko smo jo podpisali. Obvezna je za vse države, ki so jo podpisale.

Ali je hotel s tem reči, da morajo vse države (tudi Amerika) nastopiti proti kršilec? Dosti jih bo, ki bodo v tem znišlu tolmačile njegove besede. Ali se bo napadena država lahko zanesla na to obljubo.

Ljudje v tej deželi so prepričani, da Amerika ne bo več posredovala v Evropi. Če je to prepričanje utemeljeno, je Hull nekaj obljubil, kar se ne bo zgodilo. Če pa Hull res misli na intervencijo, bi moral biti ameriški narod o tem pravočasno in natančno poučen.

Pod vaško lipo.

Piše kakor misli FRANK KERŽE

Odkod in zakaj je vse to?

I.
Resnica je ena, vedno bolj jasna, vedno bolj vidna: čim bolj iščemo rešitve iz težav, v katerih smo, manj vemo, kje in kako bi se dalo priti ven. Človek čita vse sorte razprave, posluša vse mogoče glasove. Tukaj in tam je dosti resnice — toda nobenega jasnega odgovora.

Seveda ni kriza omejena samo na Ameriko — ves svet jo ima. Fašizem, nacizem, komunizem, new deal — pomenjajo v bistvu eno in tisto: odgovor na vprašanja, kaj bi in kako bi vsled novih razmer na svetu. Vsak odgovorja po svoje in lahko bi se reklo eno: vsi odgovori so dobri in noben. Vsi skupaj vzeti nam še vedno ne dajo one temeljne resnice, o kateri bi človek rekel: ta je pa dobra in odgovarja za vse kraje in vse razmere.

Človeku se zdi čudno, kako je vse tako prišlo na svetu. Išče vzroka — najde ga kmalu. Ne enega, ampak kolikor hoče. Toda dolgo časa vzame človeku, predno pride do resničnih temeljnih vzrokov, ki so vse to prinesli. Posebno pri nas v Ameriki čitamo mnenja velikih in tako raznovrstnih ljudi, da se človeku zmeša še tisto malo jasnosti, kar jo je imel po zasluzi lastne glave.

Odkod in zakaj je vse to? Odgovor dobimo, če si porazložimo človeško preteklost. Toda omejiti se moramo na eno samo besedo: živeti. Ta je podlaga vsega drugega.

Ni treba, da gremo daleč v predzgodovinske čase, ko je človek živel kakor lovec ali pastir. Začnimo od tedaj, ko se je začel pečati s kmetijstvom.

Če bi me kdo vprašal zdaj: kdaj se je začelo, bi mu ne mogel odgovoriti. Zakaj dokler ni začel človek obdelovati zemlje, ni imel nobenega napredka. Kot lovec in pastir je moral ves svoj čas porabiti za to, da je dobil dovolj hrane. Premikati se je moral iz kraja v kraj, kar je vedno nekaj neprijetnega. Človek ima rad le to, kar pozna.

Kmetijstvo se ni začelo povsem svetu nakmalu. Vsaj imamo še danes živje rodove, ki ne vedo dosti o tem.

Kmetijstvo je staro vsaj toliko, kakor naša civilizacija. Zakaj človek je moral biti že dolgo na zemlji, predno mu je prosti čas začel dajati ideje in vprašanja, ki so načela pota njegovega napredka. Zemlja mu je namreč godila, preskrbevala ga s hrano za dolgo časa, da mu ni bilo treba dan za dnem letati v naravi in iskati, s čim bi tolažil želodec sebi in svojim.

Če vzamemo kmetijstvo tam, koder je najbolj vidno, se kmalu prepričamo, da se nam izgube njegovi začetki v davne teme. Ob reki Nil v Egiptu je človek kmetoval pred več kot deset tisoč leti.

Ko je človek postal kmetovalec, ni več vprašal, kod drži pot naprej. Čemu pa? Zemlja mu je dajala vsega od prazgodovinske dobe pa do — večraj. Ta večeraj je bil tako neke v zadnji polovici devetnajstega stoletja. Z drugimi besedami: od nekdanj sta bila človek in zemlja tako povezana drug z drugim, tako stalna in trdna prijateljca, da je danes ves svet v zmedu, ker je odpovedalo to, kar je od nekdanj držalo.

Kmetijstvo je bilo človeku vse, dajalo mu vse — zemlja je bila prava mati, ki je vedno dajala brez vsakega godrnjanja. Bes je bilo treba močiti

s potem in rahljati s silami človeškega telesa — pa kaj to? Človek je imel vsaj en opravke, da mu ni bilo dolgočas. Zemlja je bila vsa in za vse. Če čitamo danes zgodovino preteklih stoletij, ne bomo nikjer našli tistih posebnih zvezrin, ki jim pravimo v Ameriki milijonarji. Bili so ljudje, ki so bili mogočni in veliki v premoženju — to se pravi: imeli so dosti polja in gozda. V hlevih so redili črede govejv živine, zraven vrsto lepih konj. Ampak da bi bili imeli kak denar na bankah ali kake delnice v podjetjih, tega se nikjer ne bere.

Tisti, ki so imeli jako dosti in tisti, ki so imeli jako malo, so se vsi srečali na — zemlji. Ta je imel cele dežele v svoji lasti, oni komaj toliko, da je stala skromna hiša na njegovem. Tretji ni imel celo tega ne. Bil je delavec prvim — duinar tukaj, vkordan za leto ali delj kje drugje. Med obehma je bilo splošno ljudstvo, to se pravi: kmetje, ki so pridelali toliko, da so preživeli sebe in da so odrajtali desetino ali davek, kakor je zahtevala gosposka iz prve polovice devetnajstega stoletja ali bolj natančno: iz leta 1820. Tedaj je bilo na svetu tako: od sedmih ljudi jih je bilo šest na kmetiji, eden v tem, kar imenujemo danes industrija. Če bi hotel se bolj natančno vzeti, bi moral napraviti sledeče razmerje: izmed vsakih 22 ljudi je bilo 18 ljudi na zemlji ali kmetiji, trije v industriji in eden pri takozvanem kleričnem ali pisarniškem delu. Torej imeti izmed 22 ljudi osemnajst na kmetiji in le štiri drugje.

Če vzamemo zdaj leto 1930 ko smo nazadnje imeli ljudsko štetje, bomo videli zanimive razlike: izmed vsakih desetih ljudi imamo oziroma smo imeli le še tri na farmah ali kmetijah in sedem v drugih poklikih.

Ako vzamemo zdaj procentualno, da bomo razumeli, dobimo sledeče: leta 1930 je od vsakih sto ljudi živelo le trideset na farmah in sedemdeset drugod. Leta 1820 — torej deset let poprej — smo imeli okroglo računano: 81 ljudi na kmetijah in le osemnajst drugje.

V zadnjem stoletju so se začele vse tradicije in zakoni postavljati na glavo. Pomislite: tisočletja je bil človek z zemljo, ki mu je dajala vsega. Vse do zadnjega je bilo tako. Če slišite multimilijonarja Forda pridigovati, naj grejo ljudje nazaj na kmetije, tedaj vedite, da je on sam videl v življenju druge in drugačne razmere. Še za časa njegovega življenja so bili ljudje po veliki večini na kmetiji.

Rekel sem, da je bilo leta 1820 izmed 22 ljudi 18 na farmah, trije drugje in eden v pisarniški službi. O tistih, ki so bili na kmetijah, ni treba seveda govoriti, ker vemo, kaj so delali in s čim se preživljali. Zanimivo pa je vprašanje: Kaj in kje so bili oni trije? Pri kmetiji, pri obrtu, pri industriji in pri rudarstvu.

Kmetija je dajala živež in pa razne surovine. Živež za ljudi in živali. Med surovinami je treba pred vsem omenjati les, ki je dajal material za stavbe in kuriva. Lan je dajal predivo, katero so po večini rabili doma. To se pravi: v zimskem času, ko ni bilo dela na polju, so predli in tkali. Še vedno je človeku v spominu tisto fino domače platno, ki ga ni bilo nikdar konec.

Človek je rabil tudi obleko, čevlje in drugo. Hiša je dajala platno, krojač ali šivilja svoje znanje in bila je obleka za cel družino.

Poleg tega se je rabilo tudi različno orodje, kakor se rabi na polju in doma, razne naprave, kakor vozovi in mizarski izdelki.

Bilo je torej nekaj ljudi, ki so se izučili te ali one obrti in potem so seveda vsi živeli od kmetije. Plačevali so jim izprva v domačih pridelkih. Še jaz se spominjam v naši vasi čevljarja in še bolj nekega vseznale, ki sta za razna manjša dela računala v moki, krompirju ali mleku.

Za časa, ko je človeštvo živelo na kmetiji, ni bila industrija dungega, kakor kritje tistih potrebčin, ki jih je rabila domačija. In še ta industrija ni bila v tem smislu, kakor jo poznamo danes. Kar je rabil dom, to so po naročilu izdelali najeti rokodelci in obrtniki, kakor je menda še danes v navadi v naši stari domovini. Najprej so vse pomerili, kar in kakor je bilo treba, potem pa začeli z delom od kraja. To se pravi: krojač je razrezal blago in dogotovil obleko od prvega do zadnjega. Enako čevljar ali mizar ali katerikoli drugi rokodelci. To je važno, da vemo, ker je današnja moderna metoda porazdeljena zadala zadnji vdarec vsemu na šemu redu, ki smo ga imeli.

Kaj pa je bilo pravzaprav vzrok, da se je vse tako izpremenilo na svetu takorekoč v teku zadnjega pol stoletja? Vzrokov je seveda več in vsak je pripomogel po svoje. Vendar je pa po mojih mislih eden, ki je prvi in največji. Ta je: ljudstvo se je na svetu tako pomnožilo, kakor še nikdar poprej.

Če vzamemo malo več kakor sto let, recimo leto 1810 — koliko ljudi je bilo tedaj v Evropi? Okoli stosedemdeset milijonov. In koliko jih je približno danes? Okoli petstoosemdeset milijonov. Torej: danes je v Evropi več ko trikrat toliko ljudi, kakor jih je bilo pred dobrimi sto leti. Evropa sama ima torej danes okoli tristo milijonov ljudi več, kakor jih je imela za časa Napoleonovih vojsk.

Kaj pa Amerika, pred vsem naše države? Tukaj se je človeštvo pomnožilo nič manj kakor trinajskrat v enem samem stoletju. Še leta 1870 smo imeli pri nas le 38,558,371. Če primerjate te številke z zadnjimi iz leta 1930 — torej samo šestdeset let, imamo pa že: 132,773,400.

Kadar človek premišlja, zakaj imamo tako čudne čase in razmere, naj nikdar ne pozabi, da smo v enem samem stoletju pridobili trikrat toliko ljudi na svetu, kakor vse dobe in vse čase od začetka sveta pa tje do sto let nazaj. Te enostavne številke povedo več, kakor cele krčige.

Ali se človeštvo poprej ni tako množilo? Se veliko bolj, kakor danes. Ampak bile so kužne bolezni na svetu, ki so prišle vsako toliko in pobrale do malega vse. Kar niso zmogle kužne bolezni, so bile druge nadloge, pred vsem lakota. Dobrih sto let je minilo, kar je zdržal prvi vlak na svetu. In kakor je veliki Pasteur zajezil kužne bolezni, tako je vlak vničil svetovno lakoto. In k temu je zopet največ pripomogla Amerika s svojim — krompirjem. Povsod raste in rodi in koder je in dokler je, ni lakote.

Ali se sponinjate vaških in obšinskih gmajn? Kaj so pomenjale gmajne? Da je bilo toliko sveta odveč, ki ga ljudje niso rabili.

Po prestanih Napoleonovih vojskah je bil več ali manj mir na svetu kakih sto let. Medtem ko so Napoleonove vojske jako izpraznile Evropo, si je ta kaj hitro opomogla. Imeli smo sicer od leta 1810 pa do leta 1914, ko se je začelo svetovno klanje, več vojska, ki pa so bile jako majhne. Bivša Avstrija je bila v spopadu z Italijani

Peter Zgaga

NI TAKO KOT BI MORALO BITI

Neka neznana prijateljica mi piše:

— Kaj pa je vendar s Teboj, Zgaga? Prej si včas kakšno veselo zapisal, zdaj si pa že tri mesece kisli čmeriki podoben. Sem pa tam prav dobro začel, in se še nadam, da bo konec večjega.

parkrat, enkrat s Prusi. Krimsko vojska in pa največ med vsemi: franco-ko-nemška, pa smo skoro pri kraju. Ne verjamem, da je v vseh skupaj padlo toliko ljudi, kakor v zadnji svetovni vojni v eni sami ofenzivi.

Človeštvo se je torej silno pomnožilo, zlasti v kakih petdesetih letih, računano pred letom 1914. In ljudje moramo živeti. V stari domovini smo videli, kako se je delila gmajna za gmajno, tako da je bil zadnji, kaj vreden kos sveta razdeljen recimo pred kakim pol stoletjem. Ljudij vedno več, zemlje vedno manj — kam?

Odgovor je bil: drugam. Za Ameriko so vedeli ljudje skoraj štiristo let, a kdo se je izselil sem do državljanske vojske?

Res imamo v Ameriki leta kot 1848, 1849, 1850 in tako naprej, v katerih se je priselilo izredno dosti ljudi. Ampak niso prišli zato, ker niso doma imeli prostora. Kakor vemo, je bilo leta 1848 veliko revolucionarno leto in se je gibal cela Evropa. Mnogo tisočev ljudi je moralo bežati in prišli so seveda v Ameriko. V tista leta spada tudi naše prvo naseljevanje.

Tako smo imeli močno revolucionarno naseljevanje kakih pet let, tje do leta 1853, potem je šlo zopet vse normalno. To se pravi: vsako leto je prišlo iz Evrope nekaj tisočev ljudi, a še ti po večini iz pustih severnih krajev. V letih 1875 in malo prej in tako neje, pa se je začelo čutili tako pomanjkanje zemlje po Evropi, da so ljudstva pritiskala v vedno večjem številu v Ameriko. In posebno močno naseljevanje je bilo tje od leta 1890 pa do svetovne vojne. Evropa je dala Ameriki vsako leto nad milijon ljudi ali do malega ves dorastek. Nekateri narodi so dali tudi precej več, postavim mi, Slovenci, ko nas je bilo pred svetovno vojno tretjina v Ameriki.

Človeštvo se je tokom devetnajstega stoletja tako hitro množilo, da je napolnilo vso zemljo ter si iskalo svojih življenjskih pripomočkov na mnogih poljih. Devetnajsto stoletje je prineslo več razvoja, več iznajdb in izboljšanj, kakor poprej vsa stoletja, kar jih je bilo. Prineslo je tudi največjo premembo, ki se je kdaj dogodila na svetu: človeka je začelo jemati iz polja in zemlje ter ga davati v fabriko.

In to se je godilo v takem obsegu, da so ljudje mislili, da je fabrika nov, moderen odgovor za vse človeške probleme. Medtem ko kmetovalec s svojim delom ni bil nikdar kaj posebnost obrajtan, je delavec v tovarni kmalu začel dobivati za vest, da on ustvarja, on proizvaja vse, da je on nova moderna sila, s katero gre lahko vse in brez katere ne gre nič.

Vse to je bilo zanj brez pomena. Bolečina, ki mu jo je povzročal preozek čevljar, je odvagala vse veselje in mu zatrenila solnce mladostne razposajenosti.

Tako je z menoj draga prijateljica. Sree je zdravo, zelodec all-right, le noga je kot da bi jo v vrelo smolo pomočil — eifiki!

Kaj če je bil potrjen, kaj če je veljal za najlepšega fanta in je imel deklet deset na vsak prst!

Vse to je bilo zanj brez pomena. Bolečina, ki mu jo je povzročal preozek čevljar, je odvagala vse veselje in mu zatrenila solnce mladostne razposajenosti.

Tako je z menoj draga prijateljica. Sree je zdravo, zelodec all-right, le noga je kot da bi jo v vrelo smolo pomočil — eifiki!

sel in zabaven, ko pa do konca prečitam Tvojo kolono, sem razočaran. Moški pa res ne znate nič prestati. Malo ga no ga ali zob zaboli, pa že misli, da je vsega konec. Tvoja kolona bi morala biti vesela, kajti če smo kdaj potrebovali razvedrila, smo ga potrebni sedaj v teh žalostnih časih. V trdnem prepričanju, da boš vpošteval te moje besede, Te pozdravljam.

Tako pravi pismo, in pritrjuje mi moram, če rad ali ne. Zdi se mi pa, da bi ne škodovalo nekoliko pojasnila. Docela je namreč resničen francoski pregovor: — Onemu, ki je vse jasno, bo vse odpustilo.

Pisana beseda je verna podoba razpoloženja tistega, ki piše. Če je vesel ter sam s seboj in s svetom zadovoljen, bo njegovo pisanje vse drugačno, kot če je čemerin, sam nase jezen in jezen na ves svet.

Bolezen me je priklenila na posteljo. Na stolu imam tisto in papir in pišem opet na levo roko.

Zunaj pojo ptičke in rožice cveto in pomlad je zunaj, zame pa ni ne tiče, ne rožic, ne plavca neba.

Z vsa silo si prizadevam kaj vselega, kaj vedrega napisati, pa ne gre in ne gre.

Zgodba z veseljem začetkom izven v jamranje, in ko se s tateljnu že raztezajo ustnice v nasmeih, jih nenadoma prevzame čudna ki-loba.

Tako je torej z menoj, draga nepoznana prijateljica. Od bolnika ne moreš pričakovati, da bi ti norec bril in pojaerije naganjal.

Povem Ti pa, da ni še vsi dni konec. Če bo šlo vse po sreči, se bom celo plesati navohtil na stara leta.

V pojasnilo, kako je z menoj. Ti bom pa povedal resnično zgodbo iz naših krajev.

Vojaški nabor je bil, in fantje so prišli vsi ozaljšani iz sosednjih vasi: od Fare, iz Kancunlje, z Vojskega, iz Zirov.

Najzljšji med njimi je bil Zirovec Tone, nad šest čevljev visok in ravan kakor sveča.

Peti je znal kot nihče drugi, in vsak njegov korak je spremljalo veselje.

Vojaški zdravnik se ga ni mogel nagledati in ga je seveda takoj potrlil.

Tone se je sel oblačit. Obleko je v redu dobil, kjer jo je pustil, le čevlje mu je neki pritlikavec zamenjal. Bos ni mogel nikamor, zato je s težavo nataknil preozko obutev ter prišel na cesto.

Tovariši so ga vzeli v svojo sredo, toda veselja ni bilo v njegovem obrazu. Krevsal je z njimi, kot je pač mogel, in klet, da se je isknilo.

Drugi so vriskali, on pa: — O madone, o tristo tavžent hudidev!

In ko jih je v oštariji že vilo onamilo ter se je oglasila vesela pesem, je Tone, ki je penavadi naprej pel, sekundiral: — O, eifiki! O, eifiki! — ter se grabil za stopalo.

Kaj če je bil potrjen, kaj če je veljal za najlepšega fanta in je imel deklet deset na vsak prst!

Vse to je bilo zanj brez pomena. Bolečina, ki mu jo je povzročal preozek čevljar, je odvagala vse veselje in mu zatrenila solnce mladostne razposajenosti.

Tako je z menoj draga prijateljica. Sree je zdravo, zelodec all-right, le noga je kot da bi jo v vrelo smolo pomočil — eifiki!

Denarne pošiljatve

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO			V ITALIJO		
Za \$ 2.55	Din. 100		Za \$ 6.35	Lir 100	
\$ 5.00	Din. 200		\$ 12.25	Lir 200	
\$ 7.20	Din. 300		\$ 29.50	Lir 500	
\$ 11.65	Din. 500		\$ 57.00	Lir 1000	
\$ 23.00	Din. 1000		\$ 112.50	Lir 2000	
\$ 45.00	Din. 2000		\$ 167.50	Lir 3000	

KER SE CENE REDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Za toplačilo veljajo zneski kot zgoraj navedeni, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljemo se boljše pogoje.

Izplačila v ameriških dolarjih

Za toplačilo \$ 1.-- morate poslati	\$ 6.75
\$ 10.--	\$ 68.25
\$ 15.--	\$ 102.50
\$ 20.--	\$ 136.75
\$ 25.--	\$ 171.00
\$ 30.--	\$ 205.25
\$ 35.--	\$ 239.50
\$ 40.--	\$ 273.75
\$ 45.--	\$ 308.00

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

NOVNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBE NO

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

Vesele in žalostne vesti iz slovenskih naselbin

POZIV VSEM SLOV. DRUŠTVOM IN ORGANIZACIJAM V ZDR. DRŽAVAH

Na seji federacije društev SNPJ v zapadni Pennsylvaniji, zborujoči dne 24. aprila 1938 v E. Pittsburgh, je 44 izvoljenih delegatov društev razpravljalo o težkem stanju in o nevarnosti, v kateri se nahaja danes Slovenija in njeno prebivalstvo, odkar stojijo na njenih mejah armade nemškega fašističnega imperijalizma, ti iste armade, ki so z oboroženo silo pogazile samostojnost Avstrije in koroskim Slovincem natakile jarem kljukastega križa.

Vsi delegati društev SNPJ v zapadni Pennsylvaniji so se strinjali s tem, da je ogroževanje obstanka naših rodnih krajev zadeva, ki se najožje tiče tudi nas Slovencev v Združenih državah in da je naša dolžnost javno izraziti našo pripravljenost pomagati ogroženemu slovenskemu narodu v njegovi obrambi pred fašističnim germanskim prodiranjem, v borbi za nacionalno samostojnost in socialni napredek.

V prepričanju in pričakovanju, da bodo rojaki v starem kraju, ki jih poznamo kot svobodoljubne in za napredkom stremeče Slovence, podvzeli za slovene in enoten odpor proti silovitemu fašističnemu prodiranju v naše kraje, da si bodo znali zagotoviti zavezniško pomoč Francije, Čehoslovaške, Rusije in Anglije, s pomočjo katerih smo se pred 20 leti otresli avstrijskega jarma, da bo znali v tem kritičnem razdobju s odločnimi dejanji zagotoviti narodno, politično in socialno bodočnost združene Slovenije (tudi onih ki ječijo še

danes pod Mussolinijevo peto in na Kroškem. —

Izjavja federacija SNPJ v zapadni Pennsylvaniji v imenu svojega članstva, da bo v vsakem slučaju rada storila vse, kar more pomagati veliki in težki borbi Slovenije proti fašističnemu navalu s severa in zapada. Ameriški Slovenci smo poklicani rojakom v starem kraju priskočiti na pomoč in članstvo SNPJ v zapadni Pennsylvaniji bo sodelovalo v vsaki akciji za moralno, politično in materialno pomoč rojakom v starem kraju.

V prepričanju, da se z našim mišljenjem strinjajo vsi Slovenci v Združenih državah brez razlike na to, kakega strankarskega ali verskega naziranja so, pozivamo vse slovenske organizacije in društva, da tudi javno izrazijo, kar čutijo v srcih in da začnejo s kampanjo za moralno in politično solidarnost z rojaki v starem kraju, katerim preti usoda, ne samo zaslužjenih bratov v Primorju, temveč tudi usoda krvaveče Španije.

Da bo naša solidarnost in pomoč tem večja in koristnejša, naj bo ona izraz enotne volje vseh ameriških Slovencev brez razlike.

Pozivamo organizacije in društva, da razmislijo o veliki skupni konferenci, na kateri bi se zastopniki vseh naših organizacij brez razlike in izjeme mogli bratski pogovoriti, kakor in kak način bi ameriška Slovenija mogla najbolj uspešno odgovoriti nalogam, ki jih nastali položaj zahteva.

1898

1938

Sodobje 40 Let

Jugoslovanska Katoliška Jednota

Glavni stan in lastni dom:

Ely, Minnesota

\$5,677,744.00

je izplačala v vseh podporah svojim članom od časa njene ustanovitve.

Kadar se zavarujete, potrebujete dobro, varno, zanesljivo in točno zavarovalnico. Štiridesetletna preiskunja vam je najboljša garancija. In če se dvomite, vprašajte dolgoletne člane, ki se počutijo najbolj svobodno in bratsko v najboljši bratski podporni organizaciji v Ameriki.

Skupna imovina:

\$2,260,028.00

"ODPRTA NOČ IN DAN SO GROBA VRATA..."

V Rock Springs je umrl Lenard Potočnik v starosti 66 let. Doma je bil iz Fare sv. Lenart v škofjeloškem okraju, od koder je prišel pred 35 leti v Ameriko.

Zapušča ženo, dva sinova, dve hčeri in enega fanta. Bil je član J. S. K. J. in S.N. P. J.

V ponedeljek je v okrajni bolnišnici v Milwaukee, Wis., v evetu svoje mladosti premislila 14-letna Helen Erdahl, ki je bolehalo že nad leto dni. Poleg matere zapušča še sedem bratov in sester.

Dne 24. maja je umrla v Chicagu Mary Gedešić, roj. Lukačič, stara 84 let in doma iz Gradea v Beli Krajini. V Ameriki je bila čez 30 let in tu zapušča sina, pri katerem je bivala in več drugih sorodnikov.

V Milwaukee, Wis., je 24. maja umrl v najlepši moški dobi 28 let slovenski trgovec Ed. Ferko, solastnik grocerijske trgovine Independent Food Market na severni strani mesta. Pokojni je bil nečak Math Ferkota, ki lastuje dve od teh trgovin na južni strani mesta. Poleg soproge Ane in sinčka Normana, zapušča še mater Mrs. Mary Sodex, brata Johna in dve sestri.

V Salida, Colo., je v bolnišnici umrl dne 3. maja tukaj in okoli dobro poznani rojak

Joseph Klun. Zaposlen je bil nad 30 let v prej Zajcevi, sedaj Mr. Mary Zaitz in pa Joe Keržanovi trgovini. Bil je zmožen, vreden in marljiv v svojem poklicu. Bil je predsednik zgoraj označene sedanje trgovine.

Dne 23. maja je na svojem domu v Sheboygan, Wis., preminul rojak Frank Meshnig. V Ameriko je prišel l. 1907 ter se je najprej naselil v Milwaukee, kjer je živel več let. Nato se je preselil v Iron Mountain, Mich., kjer se je poročil, od tam pa l. 1923 prišel v Sheboygan, kjer je živel ves čas do svoje smrti. Poleg soproge zapušča še dve hčeri, v starem kraju pa enega brata in eno sestro.

21. maja je v Cleveland, O. po 3-letni bolezni umrl Frank Mlakar, star 50 let in doma iz Blok. V Ameriki je živel 31 let in tu zapušča ženo, dva sinova in sestro.

Te dni je v Chicago, Ill., zopet smrt posegla med vrste tukajšnjih Slovencev in ugrabila rojaka Antona Korena, ki zapušča tukaj ženo, enega sina, dve hčeri in dva brata. Doma je bil iz Podgorja, Istra.

V Clevelandu, O., je te dni umrla Katarina Reje, roj. Cerar, stara 48 let in doma iz Stanice pri Ljubljani. V Ameriki je bila 28 let in tu zapušča moža in tri hčere.

UGAJAJO MU DOPISI V "GLASU NARODA"

Čenjeni urednik:

Se enkrat vas prosim, ako je mogoče da priobčite te vrste v listu. Vem, da ne radi vidite, ker je z svinčnikom pisano. Pa moja roka ne more drugače. Prvo je to, da je že stara, drugo pa, da sem bil že 17 let star, ko se nisem znal svojega imena podpisati.

Ravno nočoj čitam v listu "G. N." o slavnostnem sprejemu ljubljanskega župana dr. Adlešiča v Pittsburgh, Pa., kar piše I. Bukovinski. Ako ga ravno ne poznam, vidim v njem odkritosrčnega človeka. Pri tem je moj namen, da mu na tem mestu pošljem častno pohvalo in pa gospodu Keržetu. Le žal, da je še več naročnikov, ki teh donosov ne čitajo. Po mojem mnenju sta ta dva članka: g. Keržeta in g. Bukovinskega vsega vpoštevanja vredna, da

PROSLAVA JEDNOTINE OBLETNICE V INDIANAPOLISU, IND.

Ker vidim, da se nikomur tukaj v naši nasebini ne ljubi poslati v širšo javnost kakega dopisa v nam priljubljenem listu "Glas Naroda", hočem jaz to storiti. Tudi jaz nimam kaj posebnega veselja, ker smo mi sotopini, delavci v prelahkih razmerah, da bi se človeku ljubilo posezati v javnost.

Ali vendar me je naše društveno sodelovanje prignalo al primoralo, da se obrnem na list "Glas Naroda" in se hočem malo dotakniti delavskih razmer. Brezposelnost je tukaj velika in tudi tisti, kateri so zaposleni, niso stalno zaposleni. Nekaterim se posreči tu in tam, da delajo po pet, štiri, tri in dva dni na teden. Nihče drugi nima stalnih plač, kakor policija in mestne oblasti. Seveda prvi imajo bolj stalno in varno delo; kar se pa zadnjih tiče, pa prepuščam v razsodbo drugim, ker že vem, kako so taki gospodje pridni, kadar se izvoljeni. Zato bi priporočal, da imajo volilci ob čas volitev malo boljše pozornost na po-

SLOVENSKO PEVSKO DRUŠTVO

"SLOVAN"

VAS VABI NA SVOJ —

... PIC-NIC

kategora priredi

V NEDELJO, DNE 5. JUNIJA, 1938

V CHARLES' GARDEN PARKU

6018 METROPOLITAN AVE., med Forest Avenue in Fresh Pond Road, RIDGEWOOD, L. I.

Začetek ob 2. uri popoldne.

ZA PLES IGRA JERRY'S ORKESTRA

VSTOPNINA 25¢, OTROCI PROSTI

Za obilen poset se priporoča — "Slovan"

jih čitajo, posebno pa še za kapitaliste brez denarja in za delavce brez zaslužka in teh pa nas je veliko število.

Anton Giankomeli.

Worcester, N. Y.

člana Franka Sakserja. On je umrl, njegov duh pa naj živi med nami.

Torej, bratec, ti moj prijatelj povabi, ker vem, da boš tudi ti vesel.

Povabimo tudi Petra Zgago, ker ima tudi veliko zanimivega povedati o zgodovini naše Jednote in listu "Glas Naroda."

Frank Jonta.

POROKA.

V soboto dne 28. maja sta se poročila v Chicagu, Ill. v cerkvi sv. Stefana Miss Antonija Mladic, hčerka družine Leona Mladica in Mr. Frank Asich, sin znane družine Asicha iz Cicero. Ženitovanje se je vršilo na nevestinem domu.

"OD OBALI DO OBALI!"

Tega izraza se čisto poslužujejo govorniki na radio postajah. Stejem si v čast, da sem 15. maja ob deseti uri jutraj imel priliko slišati slovensko govorico po radio za daljnega vzhoda, in sicer o priliki otvoritve Jugoslovanskega kulturnega vrta v Clevelandu.

Slovenski rodoljub, g. A. Grdina, je pravočasno v listu "Glas Naroda" obvestil slovensko občinstvo v Ameriki in vabil rojake na narodno praznovanje. Ker ne bi rad kaj takega zamudil, sem naravnal radio na K. A. R. N.

"Jugoslav Cultural Gardens Dedication", 10.30 Pan American. — Tako je sporočil list "Fresno Bee" v dopoldanski izdaji. Ta list razpošiljaajo z avto ob 9. zvečer, ob nedeljah pa zgodaj v jutro.

Deseta ura je prišla, announcer je razložil podrobnosti. — Sledili so zaslužni možje, govorniki, ki pa v polurnem času niso mogli vsega povedati, kar bi vsak želel. Predsednik tega narodnega podjetja, g. A. Grdina, se je izkazal kakor pravi mož na pravem mestu.

Ljubljanski župan dr. Jurij Adlešič, je izrazil svojo ljubezen do svojih širom Amerike raztresenih rojakov.

Dobro vem, da preden ta kratak dopis dospe v uredništvo, bo že vse prej obdelano, rečem proti koncu le toliko, da sem slišal vse, kar se je govorilo, četudi je tri tisoč milj daleč. Čast komur čast.

J. R. Simonich.

Porterville, Calif.

ZGODOVINSKI ROMANI

SVETOVNOZNANEGA POLJSKEGA ROMANOPISCA

Henrika Sienkiewicza

PO POSEBNI CENI

KRIZARJI

I. in II. zvezek, broš. ... \$3.75

MALI VITEZ

Vezano \$3.25

POTOP

I. in II. zvezek, broš. ... \$3.50

QUO VADIS

I. in II. zvezek, broš. ... \$3.—

ZA KRUHOM

Broširano ... 25c

Z OGNJEM IN MECEM

Mehko vezano \$2.—

(Poštino plačamo mi.)

Slovenic Publishing Company

216 W. 18th Street

New York

PIKNIK BROOKLYNSKEGA DRUŠTVA "SLOVAN"

Večletna "Slovanova" navada je, da prireja piknike prvo nedeljo v juniju. Tako ga priredi tudi letos in sicer dne 5. junija v prijetnem Charles' Gardens Parku, 6019 Metropolitan Ave., Ridgewood. Začetek ob 2. uri popoldne. Vstopnina 25 centov; otroci v spremstvu starišev vstopnine prosti.

Tem potom vabim v imenu slovenskega pevskega društva "Slovan" vse Slovence, da se tega piknika udeležijo, posebno še, ker to je prvi piknik v letošnji sezoni in si gotovo vsak želi spremembe in zabave na prostem, v krogu prijateljev in znancev.

Na programu je poleg Slovanovega petja še več drugih zanimivosti. Igrala bo izvrstna godba, dobro znani Jerry's orkestra. Igrali bodo samo naše domače in nam priljubljene komade.

Veselični odbor ima nalogo, da ukrene vse potrebno v vsakem oziru, v zadovoljstvo vseh udeležencev.

Rojaki, Slovenci, podpirajte slovenska pevška in kulturna društva s tem, da obiskujete njih prireditve!

Kdor ni sprejel vabila po pošti, ker mogoče društvo nima

naslova, se prosi, da vpošteva ta dopis, kot direktno vabilo "Slovanu."

Za društvo "Slovan"

Ivan Ručigaj, tajnik.

JUBILEJ.

Pešindvajsetletnico svojega srečnega zakonskega življenja sta pred kratkim slavila v krogu svoje družine Mr. in Mrs. Steafn Trenta v Barberton, O. V soboto 21. maja so pa prijatelji spoštovane družine priredili v dvorani društva Domovina jubilejantom na čast prav prijeten suprajz party ter jima čestitali, da bi zdrava in srečna dočkala tudi zlatega jubileja.

POROKA.

Preteklo soboto sta se poročila v Barberton, O., Miss Petkovšek in Mr. John Shega.

V sredo 25. maja sta se tamkaj poročila Mr. Stanko Štrukelj in Miss Jennie Zakrajšek.

HIMEN.

V Aurora, Ill., se je vprel v zakonski jarem Mr. Nikolaj Zakovšek. Za tovarišice v svojem življenju si je izbral Miss Mary Sustarič. Želimo jima vso srečo v novem stanu.

ROJAKI! ROJAKINJE!

NAJVEČJI IN NAJVARNEJŠI SLOVENSKI ZAVOD JE

Mestna Hranilnica Ljubljanska

Ima lastnih rezerv nad Din 26,000,000.—
vseh vlog pa okoli " 400,000,000.—

Hranilnica posluje popolnoma normalno, vloge so izplačljive brez vsakih omejitev.

MESTNA OBČINA LJUBLJANSKA

EDINA SLOVENSKA POGREBNIKA V NEW YORKU IN OKOLICI

PETER JAREMA MME. JULIJA JAREMA

(za moške)

(za ženske)

Pogreb \$110. in VEČ

Predno greste kam drugam, pa če je še tako daleč, pridite, ali pa telefonirajte nam za pojasnila.

Jamčimo, da boste z našo postrežbo popolnoma zadovoljni.
129 E. 7th ST., med 1. Ave in Ave A 397 PROSPECT AVE., vogel 155 St.
NEW YORK Tel.: ORchard 4-2568 B E O N K Tel.: MEtro 5-6577

Slovinci v Kanadi

PODPORNO DRUŠTVO V KANADI LEPO NAPREDUJE

Členjeni rojaki in rojakinje po vsej Kanadi:

Veseli me, da vam naznanim, da je prišlo do vaših petletnic S. K. P. D. volik koncert v Poljski hali na Wood St., v Kirkland Lake, Ont., dne 15. maja zvečer.

Ker mnogi Slovenci in Slovenke in tudi drugi narodi niso mogli biti osebno navzoči na dan 15. maja naj vam zato omenim par važnih točk našega podpornega društva iz Kirkland Lake.

To društvo je ustanovljeno že leta 1933 februarja meseca, pod točko, da postane brezpolitično podporno društvo, v katero more vsakdo pristopiti pred štiridesetimi letom, ne glede na neno narodnost. Da bo vsem Kanadčanom bolj znano o našem društvu, naj vam omenim sledeče:

V petih letih je imelo društvo vseh skupnih dohodkov za \$10,534.75, to je samo v Kirkland Lake, ker do sedaj še ni društvo poslovalo nikjer drugje samo zato, ko nismo imeli še pravice od kanadske vlade potrjene, da svobodno organiziramo to podporno društvo po vsej Kanadi.

V petih letih smo imeli sledeče izdatke: Izplačali smo 142 bolniških nakaznij, 9 operacij, 7 poročnih nagrad, 5 posturnih, za 5 naših rojakov, katere smo izplačali tukaj v rudnikih v teh 5 letih. Skupni izdatki so torej \$5,571.14.

Razvidno je iz tega, da ni to naše podporno društvo, ustanovljeno kar tako; ne, ustanovljeno je ravno tako, kot so bila nekdaj slovenska društva v Ameriki, da pomagamo eden drugemu v slučaju boleznij in drugih nezd. Sedaj ob petletnici društva je razpisana kampanja za celo Kanado. Torej rojaki, rojakinje in vsi drugi Slovenci, kličem vas vse, da postanete še ta mesec naši člani Prevega Slovenskega Društva v Kanadi.

Podpora se plača eden dolar na dan, za šest mesecev, nadaljnih šest mesecev pa polovico, in asessment se plača \$1.50 na mesec. To velja samo do sedaj. Ko se odseki ustanove po vsej Kanadi, bo podpora zvišana na dva dolara na dan, ravno tako bo tudi posmrtnina in poškodbe.

Naše društvene knjige so tiskane v Ameriki in so izdelane nalašč samo na društveno ime in za poslovanje v Kanadi.

Plačevanje podpor ali drugih nakaznij se izplačuje samo v čekih, ki ga podpišejo trije glavni uradniki, ko je odobreno na rednih mesečnih sejah od vsega članstva.

Razvidno je iz tega, da nikakor ne zaostajamo od nobenih društev in z združenimi močmi vseh nas, ki smo v Kanadi, lahko postavimo eno najboljših

društev v kratkem času.

Odsek se ustanovi z 7 člani naprej, knjige in druge listine se pošljejo iz urada brezplačno, plačilne knjižnice ravno tako. Nezamudite torej, te lepe prilike v mesecu maju in juniju za veliko kampanjo po vsej Kanadi Slovenskega Podpornega Društva.

Ob svoji petletnici S. K. P. D. v Kirkland Lake, Ont., vas iskreno pozdravlja, vse članstvo, da bi v kratkem vi vsi za gotovo postali naši dragi sobratje in sestre Slov. Podpornega Društva.

Se mnogo sreče in veselih dni vsem vam želi S. K. P. D. v Kirkland Lake, Ont. Kan.

Naslov društva je: Slov. Kanadsko Podporno Društvo, 87 Wood St., Kirkland Lake, Ont. Can.

G. Medoski, tajnik

Razne vesti.

TEŽAVE S KRALJEVIM SPREJEMOM.

Konec julija pride angleška kraljeva dvojica za tri dni v Pariz na obisk. Stvar njeneje sprejema ni tako enostavna kajti Francija že dvajset let ni sprejemala angleškega vladarja, zato se med organizatorji prireditelj, ki se bodo vršile ob tej priliki, pogosto pojavljala kakšna razlika v mnenju. V prejšnjih časih, kadar je šlo za kakšen sprejem in so nastala o tej ali oni stvari različna mnenja, je imel najstarejši izmed gospodov pri protokolu največjo roko, naj pogledajo v "veliko knjigo". Do tega ni prišlo, kajti večina so se že prej sporazumeli za kakšen izhod. Ko pa so se tokrat v Parizu začeli pripravljati za sprejem britskega vladarja, je postala velika knjiga spet aktualna. In tedaj se je izkazalo, da takšne knjige, ki bi dajala po-

drobna navodila za svečane sprejeme in druge podobne prilike, sploh ni. Nikjer ni za pisano, kako je treba sprejeti angleškega kralja, katere zastave je treba razbošiti in kdo je dolžan prvi pozdraviti na angleških tleh.

Težaven je bil problem že v začetku. Nihče namreč ni vedel, kod naj bi kraljevo dvojico dovedli sploh v francosko prestolnico. Ob Bonapartskem gozdu je bila vsilila majhna železniška postaja Port Dauphin, kjer so nekoč izstopali car Nikolaj II., kralj Edward VII. in kralj Jurij V., ko so prišli v Pariz na uradni obisk. Toda pred nekoliko leti so to postalo opuščeno. Sedaj se vlada v železniško družbo pogaja za to, da bi za letošnji angleški obisk malo postalo spet obnovljeno.

Vprašanje, na kateri postaji naj vladarska dvojica izstopi, nikakor ni tako nepomembno, kakor je videti na prvi pogled. Na zadnje potrebujejo namreč postajo z dovolj globokim peronom, da bi bilo v njem mesta za predsednika francoske republike, vlado, osebnosti obeh zbornic, diplomate, vojaške osebnosti itd.

Poleg postaje dela gospodov od protokola največjo skrb uradni veliki obeh. Že prvi dan bo okrog pol 21. v Elizejjski palači državni diner, katerega se udeležijo tako rekoč druga garnitura francoskih osebnosti. Razlika med prvim in drugim dnerjem je ta, da nosijo udeleženci pri prvem dokolenke, pri drugem pa lahko dolge hlače.

Francoska opera je dobila amigljaj, naj postavi poseben predlog za svečano predstavo. Pod roko so v Londonu tudi vprašali, da-li bi hotela kralj in kraljica obiskati vojvodo Windsorskega in ostati v ta namen za eno dopoldne incognito. Komeno je bilo treba rešiti tudi prometno vprašanje posebne vrste. Ob oficialni vožnji bo sedaj kralj s predsednikom Lebrunom v prvem vozu kraljica pa z go. Lebrunovo v drugem vozu. A nekaj časa niso vedeli, da-li bi imela visoka gosta rajši avtomobil ali pa kočijo s konji. To vprašanje je na zadnje rešila policija, ki je zavoljo varnosti predlagala, naj bi pri sprevodu uporabili avtomobile in sicer v precej hitrem tempu. Varnostna služba bo imela pri vsej stvari sploh veliko besedo. Nadzorovati bo treba na vsej cesti, po kateri se bo pomikal sprevod, okrog 30.000 oken. Štiri vrste vojakov in orožnikov bodo ložile sprevod od občinatva.

TRUPLA POD HOTELSKO SOBO.

V neki pritlični sobi hotela "Splendid" v rimunskem kraju Dorolotu so odkrili pod podom 26 trupel. Oblasti so odkrile preiskavo, ki pa doslej ni mogla pojasniti te najdbe.

Domnevajo, da gre za bogate begunce, ki so se med vojno ustavili v tem hotelu in ki jih je pomorila ter oplenila kakšna zločinska tolpa. Da bi zakrili sledove svojega dejanja, so razbojniki žrtve zakopali pod sobo. Oblasti se trudijo izslediti nameščenice tega hotela med vojno, ki bi jim mogli dati kakšne podatke.

MAČEK POŽIGALEC.

Na nenavaden način se je razkrila zagonetka požara, ki je v začetku preteklega meseca upopelvil velik skedenj nekje v nemški Kurmarki. Policijska preiskava je dognala, da je rojen "podtaknil" maček, ki se mu je v kurilnici vnela dla-

ha je goreča žival planila v skedenj in je tam zanelila zaloge slame.

VRTINEC NAD LIZBONO.

Portugalsko prestolnico je obiskalo strašno neurje, v katerem so se razlile silovite množine vode na mesto. Nevihito, ki se je sprožila s silo, kakršna je v tem letnem času nenavadna, je spremljal razen tega vodni smrk. Nekoliko minut po začetku nevihte je bilo že več mestnih delov do enega metra pod vodo ker jarki tolikšnega naliva niso mogli obvladati. Na nekaterih mestih so se cevi jarkov pod silo vode celo razpočile in so izlivalo svojo vsebino s tisoči utopljenih podgan na ceste. V mnogih kavarnah so se morali gostje reševati na mize in stole.

Tudi v podeželju je ta nevihta napravila veliko škodo. V Vilafranci, kjer so imeli prav tolikrat ljudsko veselico, je tregeto "podtaknil" maček, ki je dobilo težke opekline. Nekateri med njimi umirajo.

Pošljite nam

\$1

in mi vam bomo pošiljali
2 meseca

"Glas Naroda"

in prepičani smo, da boste potem
stalni naročnik.

Knjige, katere toplo priporočamo

MORSKI RAZBOJNIK. Spisal Fred. Marryat. (193 strani.) V duhu čitatelja oživi romantika v najbolj pretrih barvah. — Kri in ljubezen. — Viteštvo in maščevanje. — Časi, v katerih sta spretnost in gibčnost odločevali. Cena 85c.

MORSKI VOLK. Spisal Jack London. (328 strani.) — Eden najboljših romanov znamenitega ameriškega pisatelja, ki je pisal svoje romane največ po svojih lastnih doživljajih. Roman je zanimiv od prve do zadnje strani čitatelj ga ne bo odložil, dokler ga ne bo prečital do konca. Cena \$1.25

OD ŽIVLJENJA STRTA. Spisal M. J. Breme. (337 strani.) Strašna usoda šestnajstletne mladenke, ki je iz radovednosti zašla v nepoznano življenje ter prezgodaj padla po krivdi drugih. Povest je pisana v obliki dnevnika. Cena \$1.50

OGENJ. Spisal Henry Barbusse. (337 strani.) Pretresljiv opis prizorov iz svetovne vojne. Edinole mojster kakor je Barbusse je mogel napisati kaj takega kot je "Ogenj." Cena \$1.00

ODISEJ IZ KOMENDE. Spisal Ivan Pregelj. (269 strani.) Opis lanberškega gospoda bo ostal v spominu slehernemu, ki ga bo prečital. Pregelj je mojster sloga in jezika. Prištevanje ga med najboljše sodobne slovenske romanopisce. Poleg romana vsebuje knjiga še nekaj krajših črtic. Cena \$1.50

ZGODBE ZDRAVNIKA MUZNIKA. Spisal Ivan Pregelj. (98 strani.) Pregelj je eden najboljših slovenskih pisateljev. Ta zgodovinska povest prav nič ne zaostaja za njegovimi drugimi deli. Pregelj je globok, navzlic temu pa lahko razumljiv tudi preprostemu človeku. Cena 70c.

POD KRIVO JELKO. Spisal Peter Bohinc. (160 strani.) Rokovnjači na Gorenjskem. — Črni graben. — Veliki Grog. — Primeri rokovnjaške govornice. Povest temelji na zgodovinskih virih ter je poleg Jurčičevih "Rokovnjačev" svojevrsna v slovenski književnosti. Cena 55c.

POD SVOBODNIM SOLNCEM. Spisal Franc S. Finigar. 2 zvezka 300 in 368 strani.) Po izjavi kritikov je to najboljši zgodovinski roman. Opisuje življenje starih Slovencev. Mladega Izloka je zanesla pot v Bizanjo, današnji Carigrad, kjer se je seznanil z Ireno ter se zaljubil v njo. Cesarica si je zamaš prizadevala ujeti ga v svoje mreže. Cena \$4.00

POSLEDNJI DNEVI POMPEJA. Spisal Bulver. (2 knjigi in 280 strani.) Zgodovinski roman iz časa, ko je bohotelo razkošno življenje v Pompejih in Herkulanumu. Borbe s amfiteatrom. Spletke egipčanskega "čarovnika." Glauk in njegova ljubezen. Strašna usoda. Cena \$1.25

PUSTOLOVŠČINE DOBREGA VOJAKA ŠVEJKA. Spisal Jaroslav Hašek. (2 zvezka 263 in 230 strani.) Če se hoče od srca nasmejati, čitajte to delo slavnega češkega humorista. Britka satira na staro Avstrijo. Švejkove pustolovščine ne izvirajo iz človeka samo smeha, pač pa krohot. Cena \$2.40

POVESTI IZ DNEVA IN NOČI. Spisal Guy de Maupessant. (157 strani.) V knjigi je zbranih dvajset najboljših črtic slavnega francoskega pisatelja. Vse od prve do zadnje so skrajno zanimive ter neprekosljive po svoji vsebini. Maupessant je eden najbolj čitanih pisateljev. Cena \$1.00

ROMAN TREH SRC. Spisal Jack London. (432 strani.) Ena najbolj zanimivih in najdaljših povesti slavnega ameriškega pisatelja. Ko jo človek prične čitati, se ne more odtrgati od nje. Jack London je mojster opisovanja, navzlic temu je pa roman na vso moč živahen in zanimiv. Cena \$1.50

SAMOSILNIK. Spisal Anton Navačan. (153 strani.) Knjiga vsebuje deset povesti slovenskega pisatelja Navačana, ki se je prispilil s svojo zbirko "Naša vas." Snov je povečini vzeta iz življenja naših rojakov iz bivše Štajerske. Cena \$1.50

ŠTEFAN GOLJA IN NJEGOVI. Spisal Ivan Pregelj. (253 strani.) Tragična usoda župnika Golje, potomca tolminskega puntarja. Njegova puntarska kri je prav do smrti kljubovala. Knjiga vsebuje poleg drugih črtic tudi dve klasični pridigi Tomaža Rutarja. Cena \$1.50

TARZANOVE ŽIVALI. Spisal Edgar Burroughs. (294 strani.) Nadaljevanje "Tarzana," ki je že vsaj po imenu znan vsakemu omikanen. Dasi je snov povesti neverjetna, se lahko čita in se človek polagoma tudi v neverjetnost zviži. Cena 85c.

TOLOVAJ MATAJ. Spisal Franc Milčinski. (151 strani.) Naš najboljši humorist je zbral v tej knjižici nekaj črtic, ki so tako ljubke in priščne, da čitatelj ob čitanju zares uživa. Posebno zgodba o Cefizlju je naravnost klasična. Cena \$1.00

UMIRAJOČE DUŠE. Spisal Ilka Vašte. (220 strani.) Roman iz stare Ljubljane. Značaji so izrazito opisani, istotako tudi takratne navade. Ljubljana nam je povečini znana iz začetka sedanjega stoletja, kdor jo pa hoče poznati iz prejšnjih stoletij, naj prečita ta roman. Ne bo mu žal. Cena \$2.50

CVETJE V JESENI. — VISOŠKA KRONIKA. Spisal Ivan Tavčar. (418 strani.) "Cvetje v jeseni" in "Visoška kronika" sta najboljši deli pisatelja Tavčarja. Kritika je soglasna mnenja, da je v teh dveh delih prekosil samega sebe. Obe sejanji se vršita v Škofji Loki oziroma v Poljanski dolini. Cena \$2.50

ZADNJA NA GRMADI. Spisal Franc Jaklič. (268 strani.) Tudi dolenski Ribnica je imela svoj čarovniški proces. Pisatelj Jaklič je na podlagi zgodovinskih virov dobro opisal preganjanje in kaznovanje "čarovnic," ki so bile sicer povsem nedolžne ženske. Cena \$1.00

ZADNJA PRAVDA. Spisal J. S. Baar. (184 strani.) Povest je prevedena iz češine. Ob čitanju se čitatelj vživl v življenje nam sorodnega češkega človeka. Baar je priznan češki pisatelj, in boljšega prevoda si skoro ne moremo želiti. Cena 85c.

ZLOČIN V ORCIVALU. Spisal E. Gaboriau. (246 strani.) Gaboriau je bil bolj ustvarjen za detektiva nego za pisatelja, dasi je tudi kot pisatelj nedosegljiv. Čitatelj ne reši v romanu zagonetke, dokler ne prečita do konca. Cena \$1.00

ŽIVI VIRI. Spisal Ivan Matičič. (411 strani.) Najznamenitejše delo pisatelja "Na krvavih poljanah." Pisatelj je segel v najbolj zgodnjo zgodovino ter mojstrsko razvil snov do današnjih dni. Lepo vezana knjiga bo kras vsaki knjižnici in vsak jo bo čital z zanimanjem. Cena \$2.00

AGITATOR. Spisal Janko Kersnik. (99 strani.) Janko Kersnik je poleg Jurčiča najbolj znan in priljubljen slovenski pisatelj, kar jih je živelo v drugi polovici devetnajstega stoletja. Njegovega "Agitatorja" bo sleherni čital z užitkom. Cena \$1.00

HOI CESARJA MONTEZUME. Spisal M. Rider Haggard. (383 strani.) Delo, ki zavzema odlično mesto v svetovni literaturi. Napeto do skrajnosti. Čitatelj bo roman z užitkom prečital od začetka do konca. Cena \$1.50

Naročniki!

Pazite na STEVILKE poleg naslova, ki pomenijo: prva mesec, druga dan in tretja pa leto, kdaj vam naročnina potee. Napišete: — 5.30.38

TO POMENI: da vam je naročnina potekla 30. maja 1938

Pošljite pravčasno, da nam prihranite nepotrebno delo pošljanja opominov.

GLAS NARODA, 216 W. 18 St., New York

ZEMLJEVIDI

POKRAJNI ROČNI ZEMLJEVIDI:

JUGOSLAVIJA 25

CANADA 40

ZEMLJEVID CELEGA SVETA

Cena 25

ZEMLJEVID AVSTRIJSKE

ITALIJANSKE FRONTE

(L. 1918) 25

ZDRUŽENIH DRŽAV

Mali zemljevid (velikost

12x20 inčev) 10

ZEMLJEVIDI POSAMEZ-

NIH DRŽAV:

Alabama, Arkansas, Arizona,

Colorado, Kansas, Kentucky,

Tennessee, Oklahoma, Indiana,

Montana, Mississippi, Washing-

ton, Wyoming

Cena 20 centov

ZNIZANE CENE

TURISTIČNI VODNIK

Illinois, Minnesota, Michigan, Wisconsin, West Virginia, Ohio, New York, Virginia

Vsebuje glavne ceste, železnice, električne proge, okraj, mesta, trgi, vasi, poštne uradi, jezera, reke itd.

Posamezne države 30c.

Naročilom je priložiti denar, bodi ali v gotovini, Money Order ali poštne znamke po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, reklamirajte pismo.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

216 W. 18 St., New York

Slovenic Publishing Company

Kratka Dnevna Zgodba

ZEMLJA JE PREMAJHNA

Bilo je kmalu po svetovni vojni, med leti 1921 in 1925 v majhnem mestu ob koroški meji. Ker mora imeti mesto kako ime, da se mu pravi Lukov.

Prisel je nov okrajni glavar, z Dunaja, na svojo željo je bil tudi prestavljen, ker je bil boljši, lehen in je bil potreben zrak. Pomenen človek, pa jako fin, zmožen in izobražen. Že tudi nekada je imel rad druščino in se je bal podeželske tesnote. Vendar je imel srečo: tudi lukovski nadgozdar je bil samski, lekarnar je bil vdovec, še mlad in vesel — spoprijatelj se so, imeli svoje omizje in partijo za tarok.

Najbolj pa je bil okrajni glavar navezan na doktorja Šmalt, ki je bil zdravnik. Malo takih ljudi. Prisrčen, dober, zdravje je kar žarelo iz njega, ves je bil i-kren, a dasi je bil tak hrust, je bilo malec otožnosti v njem. Glavar, ki je bil ozkih prsi, nežnih živec, je bil potreben osveženja. Pri tem jedrovitem zdravniku ga je tudi dobil. Šmalt je imel ta dar, da je znal potrpežljivo poslušati, pri tem je čudno mežikal z eno veko, in če je nato pritaženo in razumno spregovoril s človekom, si bil kar pokorčan.

Pred nekaj leti se je bil prišel ta dr. Šmalt iz šibicega ujetništva v ta kraj. Kar koj sploščka se je bil vsem priljubljen. Kmalu se je čenil; poročil se je z eno lepo angleško keno, ki je bila iz rodu velikega veletrgovca in žena je bila ljubezniva in prikritivna znanost. Tudi jima je podarilo svojo vilo. Zdal sta koracala, če dva otročiča pa vrtu, sadova starih zakonskih let, tretjega so pričakovali.

Toda v Šmaltovo hišo — ne, v hišo pa okrajni glavar ni nikoli stopil. Glede na družabnost je imel doktor svoje muhe, v svojo hišo ni nikoli nikogar povabil. Nekega dne je imel okrajni glavar privikrat uradni opravil s doktorjem: na državni meji so bili nekoga umorili. Okrajni glavar je moral to zadevo vzeti v roke, dr. Šmalt je moral truplo obdelati. Glavar se je nekam začudil, videč, kako se zdravnik neokretno vede pri razteženju.

Brez vsakeršne zle slutnje, samo da se je malo razgovoril, je glavar povedal to lekarnarju. Lekarnar pa je ravnodušno pripomnil: "Ohi, ta naš doktor! Ta je sploh poln muh. Saj jaz najbolje vem, kaj ljudem manjka, ki pošiljajo po zdravnika, saj jih že od zdavnaj poznam. Malo morfija ali digitalisa in ženskam je koj dobro. A naš

doktor ne predpiše nikoli nobenega strupa; on zdravi z vodo in dobroto. Odkar je v tem kraju, ni ni bilo treba še nikoli odpreti omarice s strupi." O čem govorijo ljudje v takih gnezdih? Drug o drugem. Pa ti reče nadgozdar: "Pre-sneto, jaz nisem noben zajec. Tu na meji je pa težavno. Kotarji so revni, gozdovi so go-sti, toliko tihotapev in divjih loveev ni nikjer kot tukaj. O doktor se na svojem kolesu pe-lje sam v najbolj temne goz-dove in najzgodnejše hiše, pa se ponabi, ko bi se nas, eden ni-koli ne upal tja. Meni se zme-raj zdi, da on zdravi te moje divje lovece, ki sem jih jaz ob-strelil in jih nikoli ne nazna-iti."

In povzame carinski nadzor-nik: "O z čim sploh ne smeš doktorja niti omeniti. Noče tih zasledovati — vse jim od-pusti."

Nato še župnik: "Ljudi lju-biti — za to je doktor pač vo-voščak. Zna tlažiti, in hiša, ki stoji on vanjo, je kot bla-goslavljenja. Toda latinske slovnice na ni on iznašel. Ta mladina z vojno maturo! La-tinsčine sploh ne zna nič!"

Gasliško društvo, pevsko društvo, izvolila doktorja za častnega predsednika — vse člane je zdravil brezplačno. Mešani so ga izvolili v občin-ski svet. Nobene časti je ni bi-lo v mestecu, ki bi je ne bil doktor deležen.

Okrajnemu glavarju pa ve-omer roji po glavi: Šmalt ne zna raztelesiti trupel; ne zna latinsko; ne predpiše nobenih strupov, Šmalt se nemoteno ponabi pelje v gozd — tudi k tih tapecem... In kar okrajne-mu glavarju sploh ne da miru, je pa malenkostna znanja za-vepica. Doktor mežika z eno veko.

Okrajni glavar ni hudoben človek; še najmanj pa bi bil zlohoten. Mogoče ima eno na-pako: kar mrtev je na red.

Njegova uradna pot je bila nagla, ker je dosti znal. In ker so predstojniki dosti dali nanj, so mu tudi poverili veli-ke naloge. Ko je bil še adjunkt je bil pa tudi v šoli kriminal-ne policije. In vprav takrat tega se še medlo spominja, so iskali nekega mladega fanta: "mežika z eno veko." — Smeš-na zveza, ali ne? — da je imel roparski morilec iz tistih ža-povstev tako malenkostno podob-nost z okrajnim zdravnikom iz Lukova, z dr. Šmaltom, takim človekoljubnim zdravnikom, s saj jih že od zdavnaj poznam. Malo morfija ali digitalisa in ženskam je koj dobro. A naš

Bodi tako ali tako — okraj-ni glavar ni imel več miru. Za-čel je Šmalt opazovati, in dr. Šmalt je to videl. Nekeč je o-kraini glavar nenadoma dejal: "Na kateri univerzi ste pa vi napravili doktorat?" Tada j zdravnik pogledal glavarju globoko v oči in je žalostno in potrto dejal: "Vi preveč tuh-tate," in je tiho odšel.

Okrajni glavar je bil ves zmeden, "Vi preveč tuhtate?" Ali je bil to dovtip?

Ko je moral glavar čez nekaj dni na Dunaj, se v dvornih, saj je bila vsa miselnost zveza le preveč rahla in je bilo mogoče vse le bodast domislek, je okle-vaje vprašal v vojnem mini-strstvu po dr. Šmaltu. Odgo-vor: Res je bil neki zdravnik tega imena v 7. infanterijskem polku; a je v Galiciji izginil — in kdo se ž njim? — Na stoti-ne drugih, ki so o bZletu Lipi prišli Rusom v roke.

Po dolgem, dolgem brskanju v tiralicah je okrajni glavar našel svojega mežikava: Jak-ob Mine, blapee iz Smohorja, trikrat morilec, zaradi mlado-letnosti obsojen le na 12 let prisilnega dela. Osem let je jedslužil, nato je bil bolniški strožnik v 7. polku, izginil ob Zloti Lipi. Odtisi prstov — ar-hivu.

Zdal je bilo vse jasno: res-nični Šmalt je umrl kot ujetnik v Štiriji. Mine, bolniški strož-nik se je z doktorjev. Bistina-mi vrnil. — Okrajni glavar ni še niti besedice čimil: ves raz-burjen je zahteval le že odise prstov in se je koj čelpejal v Lukov.

V Lukova nasproti kolodvo-ru, na stolpu gasilev, visi črna zastava: smeti se je naš ljubi naš predobri zdravnik umrtil — z ednim zdravilom, ki ga je predpisal iz omarice za strupe, z morfijem. Lekarnar se je še jako začudil in šele na Šmal-tovo besedo in zahtevo ga je izročil stekleničico.

Kar gruča kmetov in kmetie beračev, služkinj, malomeš-rov so oblegale hišo žalosti. Mlada, lepa vdeva je bila vsa iz sebe od žalosti, tast, kol bi tresčilo vanj.

Nikomur to ni šlo v glavo. Samo okrajni glavar...

A on molči. Ni mu bilo treba primerjati odtisov prstov. Doma je na-šel listek. "Spet bi se bil rad vrnil med poštene ljudi. Vaše nenadno vprašanje zadnjič me je po-vedalo, da je zemlja premajhna za dvočlono življenje. Priza-nesite nedolžnim. — Mine."

Okrajni glavar se je oblekel v pražnjo unifomo, da je šel za pogrebom za čestnim me-šanom. Nedolžnim je priza-nesel in — molčal.

KJE JE —

JANEZ KOCIAN iz Rebere pri Škofljici. Šel je leta 1907 v Ameriko ter pred svetovno vojno karer pisal, a sedaj je 23 let ni nikakega glasu od nje-ga. Bival je v državi Colorado in se je tam neki dobro izsolal. Star je 47 let.

Rad bi tudi izvedel za naslov njegovega bratrance FRAN-CETA KOCIANA, ki je pred-čelavec v nekem ameriskem rudniku in od katerega se že mnogo let nič ne sliši.

Hvala za kako tozadevno in-formacijo že v naprej. Stroške rad povrne. JOŽE KOCIAN, Poljanski nasip 34, Ljubljana, Jugoslavija. (3x)

Odhod dr. Adlešiča

Včeraj se je s parnikom Ngr-mandie zopet vrnil v svojo do-movino ljubljanski župan dr. Juro Adlešič s svojo soprogo.

13. maja je prišel v New York ter se isti večer odpotoval v Cleveland, kjer je otvoril Ju-goslovanski kulturni vrt. Po-zneje je obiskal več naselbin, ki-o ga častno in gostoljubno sprejelo.

Pri njegovem odhodu iz New Yorka se je na parniku od nje-ga in njegove gospe soprogo-poslovilo nekaj naših rojakov. G. župan se je zelo laskavo iz-razil o prijaznosti in gostoljub-nosti, katero so mu izkazali nje-govi ožji rojaki, pa tudi ame-riške oblasti.

S svojim obiskom je bil zelo zadovoljen in odnosa s seboj najlepše ntiše in spomine iz Amerike.

Zahvaljuje se vsem rojakom, s katerim je prišel v stik, za nje-hovo prijaznost in gostoljub-nost, zlasti pa se zahvaljuje slovenskemu časopisju, ki ga je tako simpatično spremljalo po-njegovi poti po Združenih dr-žavah.

Toda newyorskí Slovenci sa bili nekam hladni proti njemu. Samo nekaj se jih toliko zave-dalo, da so ga pri prihodu po-zdravili in se pri odhodu od-nje-ga poslovili.

Večina naših rojakov se ni zavedla velikega pomena, da je prišel med nas predstavnik slo-venske prestolice — naše bele Ljubljane.

Pravično in dostojno bi bilo, da bi dr. Adlešič ravno v New Yorku, kjer je stopil na ameri-sko zemljo in z nje tudi stopil na parnik, bil deležen take o-vačije svojih rojakov, da bi mu to ostalo v stalnem spominu.

Vendar pa je dr. Adlešič po drugih naselbinah, vžil toliko i-krene gostoljubnosti in pri-

stnega počenstva in spošto-vanja, da se vrača v svojo do-movino z velikim zadovolj-stvom in lepim spominom na Ameriko.

NEMŠKI AEROPLANI V BEOGRADU

BEOGRAD, Jugoslavija, 30. maja. — Skadron 38 nemških vojaških aeroplanov pod po-veljstvom generala Helmuta Forsterja je v nedeljo dospel na letališče blizu Beograda.

V skadronu je 30 bombnikov, 7 prevoznih aeroplanov in en aeroplan za poveljnika skadro-na. Aeroplani vozijo 45 častni-kov in 200 moč.

Nasproti jim je do jugoslo-vansko-madžarske meje poletelo 25 jugoslovanskih vojaških aeroplanov, ki so jih nato spre-mili na letališče, kjer jih je po-zdravil poveljnik jugoslovanske zračne sile general Sime-nović.

Nemški aeroplani so prišli na mednarodno aeronautično razstavo v Beogradu. Za nem-ške letale je Beograd pripravil velike svečanosti. Nemci se bodo zopet v torek vrnili do-mov.

Obisk nemških vojaških ae-roplanov v Jugoslaviji ima po-litični in vojaški pomen, nam-reč Jugoslaviji pokazati moč tretjega rajha.

PRVA BOJNA LADJA ZGRAJENA V JUGOSLAVIJI

SPLIT, Jugoslavija, 30. maja. — Vodilno jugoslovansko kristianšč ob Jadranu, Spit, je bilo pozorišče zgodovinskega dogodka — splošne prve jugoslovanske bojne ladje, ki j

SODNIJSKA OBRAVNAVA V HARLAN OKRAJU

Zvezni pomočni državni pravnik Brian McMahon (desno), zastopnik - blazirice in George Dawson, glavni od-vetnik obtoženih premogovnih družb, njihovih uradnikov, biv-šega šerifa in njegovih pomočnikov.

bila zgrajena v domači ladje-elnici.

S pomočjo angleške in fran-koške podjetnosti zavzema Ja-goslavija v gradbi ladij v Sre-žozenskem morju odlično me-sto in se more v tem pogledu postaviti ob stran Francije, Italije in Grške.

Prejšnji mesec je bil splav-ljen v Splitu rušilec "Zagreb", ki ima 1200 ton, je dolg 106 jar-dov in opremljen z dvema 120-milimeterskima topovima, dve-ma torpedoma in štirimi stroj-nicami.

V posadki bo 10 častnikov in 135 mornarjev. Pred nekaj meseci je bil v Nautonu na Francoskem zgra-čen rušilec "Beograd", sedaj pa bo rušilec "Zagreb" še sle-dil rušilec "Ljubljana", ki ba-tudi grajen v Splitu.

KONEC STAVKE V PARIZI

PARIZ, Francija, 30. maja. — S posredovanjem vlade je

bila danes končana stavka 160-tisoč kovinarjev, ki so štrajka-li 43 dni. Vsled štrajka so bile prizadete tovarne, ki izdeljuje-jo oklepne avtomobile, tanke in razno orožje.

NOV REKORD V NEPRETR-GANEM POLETU.

Kakor poročajo iz Tokija, je dosegel Fokkerjev enokrovnik japonskega zavoda za razisko-vanje zračnih voženj, nov sve-tovni rekord v nepretrganem poletu. Letalo je ostalo v zra-ku 62 ur in 23 minut, ter je v tem času preletelo v sklenje-nem krogu 11.000 km. Svetovni rekord, ki sta ga deslej v tej panogi držala Francoza Bonavent in Rossi, je zdal po-sekan za več nego 1000 km dol-zine. Letalo je starto 13. maja ob 4. zjutraj in se je vrnilo na zemljo 15. maja ob 19. v To-kiju.

Karl MAY

IZ BAGDADA V ŠTAMBUL

4 knjige, s slikami, 627 strani

VSEBINA: Smrt Mohamed Emina. — Karavana smrti. — Na begu z Goropa. — Družba En Nast.

Cena \$1.50

KRIŽEM PO JUTROVEM

4 knjige, 598 strani, s slikami

VSEBINA: Jezero smrti. — Moj roman ob Nilu. — Kako sem v Mekko romal. — Pri šamarih. — Med Jezidi.

Cena \$1.50

PO DIVJEM KURDISTANU

4 knjige, 594 strani, s slikami

VSEBINA: Amadija. — Beg iz ječe. — Krova sveta. — Med dvema ognjema.

Cena \$1.50

PO DEŽELI SKIPETARJEV

4 knjige, s slikami, 577 strani

VSEBINA: Brata Aladija. — Koča v soteski. — Miridit. — Ob Vardarju.

Cena \$1.50

V GORAH BALKANA

4 knjige, s slikami, 576 strani

Kovač Šimen. — Zaročnik z zaprekami. — V golob-njaku. — Mohamedanski svetnik

Cena \$1.50

SATAN IN IŠKARIOT

12 knjig, s slikami, 1704 strani

VSEBINA: Izseljenci. — Yuma Šetar. — Na sledu. — Ne-varnosti nasproti. — Almaden. — V treh delih sveta. — Izdajalec. — Na lovu. — Spet na divjem zapadu. — Rešeni milijoni. — Dediči.

Cena \$3.50

WINNETOV

12 knjig, s slikami, 1753 strani

VSEBINA: Prvikrat na divjem zapadu. — Za življenje. — Nšo-či, lepa Indijanka. — Prekletstvo zlata. — Za detektiva. — Med Komanči in Apači. — Na nevarnih potih. — Winnetov roman. — Sans Ear. — Pri Komančih. — Winnetova smrt. — Winnetova oporoka.

Cena \$3.50

ŽUTI

4 knjige, s slikami, 597 strani

Boj z medvedom. — Jama draguljev. — Konč-no. — Rih in njegova poslednja pot.

Cena \$1.50

Naročite jih lahko pri

Važno za potovanje

Kdor se namenja potovati v stari uraj ali dahihi koga od tam, je potreben, da je poudar v vseh stvarih. Vred naše dolgo-letne služnje Vam zamerimo dati najboljša posnela in tudi vse potrebne preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Vato se so-odne obrnite na nas za vse posnela.

Mi preskrbimo vse, bodisi pranje za površna dovoljenja, potni liste, vizaje in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjše stroške.

Nedržavljanj naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker prdno se dahi in Washingtona površna dovoljenja. RE-ENTRY PERMIT. tripi najmanj en mesec.

Pilite torej takoj za brezplačno navedila in angustirajmo Vam, da boste povrnili in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(Travel Bureau)

216 West 18th Street
New York, N. Y.

Slovenic Publishing Company

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

Boj za ljubezen

ROMAN IZ ŽIVLJENJA ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

18

Rozana pa ni bila samo kmalu priljubljena pri svojih gospodarjih, temveč tudi pri vseh uslužbencih. Prav dobro je bilo za njo, da je popolnoma obvladala angleščino. In še nekaj ji je mnogo pomagalo, da je v hiši dobila trdna tla in sicer, da bi vsi moški uslužbenci, črni, beli ali rumeni šli za Rozano skozi ogenj, da pa je bila v veliko zadovoljstvo služkinj, daš vedno zelo prijazna, vendar nedotakljiva. Z ljubečnivo žalo je zlomila vsako ost. si zato pri zavrnjenih ni nakrpala jeze in pri služkinjah ni zbavila nikake ljubosumnosti. Da je pod njenim vodstvom v gospodinjstvu teklo vse gladkeje kot pa pod Maryjinim, je bilo kmalu vsem jasno, toda če je kdo Rozano zaradi tega pohvalil, je odvrnila: "Mary je bila prej, ko je bila še mlada in je mogla delati, prav gotovo še mnogo boljše in tudi ne smemo pozabiti, da bodo morali tudi pri nas, kadar bomo nekega dne stari in slabi, marsikaj prežeti. Na noben način ne bomo Mary žalili, to ne bi bilo tovariško. In ravno zato, ker se sama čuti, da ne more več toliko delati kot prej, je večjih nervozna in sitna. Mi ji tega ne bomo pokazali, temveč bomo storili vse, kar je v naši moči, da ji njene starosti ne bomo nepotrebno zagrenili. Tudi z nani, kadar ne bomo več mogli delati, kot prej, bodo ljudje bolj obzirni."

Bilo je v veži, ko je Rozana tako govorila zbranim uslužbencem. Toda njene besede niso prišle samo do ušes uslužbencev, temveč tudi na ušesa Mr. Lauthama, ki je stal, ne da bi ga kdo opazil, vrh stopnic.

Pozneje je svoji ženi, ki ji je pripovedoval o tem, rekel: "Miss Rozana je biser, Gladys, smatrali se moramo srečne, da smo jo našli. Čuditi se moram, kako postopa z Mary. In vsi uslužbenci so ji udani, kakor naša Winnie."

Njegova žena se mu nasmehla. Zares — vesela je, da gre sedaj v hiši vse mirno izpod rok. Ni bilo več starega prepiranja in prekanja. Mary se je že tudi polagoma navadila na Rozano in je četudi proti svoji volji, morala priznati, da Rozana v resnici dela natančno po njenih navodilih.

To je bila za njo tudi največja zasluga, kar je mogla po svojem značaju storiti.

Ker se je Rozana skrbno varovala, da Mary ne bi videla ljubeznivega občevanja z Winnie, tudi Maryna ljubosumnost ni mogla pognati korenin.

V splošnem se je Rozana v Lauthamovi hiši počutila tako dobro, kolikor je bilo po vsem tem, kar je hudega zadnje čase doživela, mogoče. Težke so ji bile samo pozne ure, kadar je spravila Winnie spat in je njeno ljubečnivo govorjenje ni čvračalo od njene tuže, ko je bilo vse njeno delo končano in še ni bila dovolj trudna, da bi s takoj zazibala v spane. Tedaj ni samo občutila pekočega hrepenenja po Ralfu Tiefenbachu, temveč tudi še po vedno ljubljeni sestri.

Sklebelo ji je zaradi Uršule in si je mislila, nekega dne bo njen mož spoznal, da s svojo zvestobo ni tako natančna. In kaj bo potem z Uršulo? Niti najmanj ni bila zmožna skrbeli sama za sebe, je bila razvajana in je za sebe mnogo zahtevala. Kdo ji bo potem izpolnil vse želje po življenju? In — če bo Rihard kdaj izvedel o njeni nezvestobi, ali ni dovolj mož, da bo moža, ki mu je prevzel ženo, poklical na obračun? In — če bo ta mož Ralf Tiefenbach? Ali pa je spleh mogoče, da je po vsem tem, kar se je zgodilo, še kaka zveza med njima? Ali more Ralf Tiefenbach še čutiti kako privlačnost do žene, ki ga je spravila v težaven položaj in ni ničesar storila, da bi ga rešila?

Pri teh mislih se Rozana nemirno vrže na posteljo in prosi nebo, da tega ne dopusti.

Preveč poštena je bila sama proti sebi, da si ne bi priznala, da je ta misel v njej izzivala pekočo ljubosumnost. Ralfa Tiefenbacha je ljubila tako, da ga ni privoščila nobeni drugi ženski.

Neizmerno jo je bolelo, da je morala sama gledati, kako je bolj in bolj zapadal njeni sestri. Nič bolj si ni želela hrepeneti, kot da bi ga zadržala od tega, kar ga je moralo prejšli ali slej vredi v pogubo — oh, in vendar ni vedela, kaj bi mogla narediti.

Pa še nekaj: ona ura v sodnijski dvorani, ko je, da bi ga rešila, podala ono strašno izpoved, da je . . .

Ne, nič več ne misli na to! Preveč jo je bolelo.

Pogosto se vpraša in se pri tem streske, kaj bi njena mlada gospodinja rekla, ako bi vedela to, kar je storila. Kakor dobra in ljubezniva je bila Mrs. Lautham, vendar je bila žena strogih nazorov. Takoj ne bi, kot mnogo drugih, verjela v njeno nedolžnost. Kajti, kako bi mogla kaka žena ali dekle kaj takega storiti? In nikdo ne bi razumel ali pa odobral pravih nagibov za to.

Take ure so Rozano zelo mučile in je bila zopet vesela, da zaradi preobčutega dela ni vedela, kaj bi storila.

Nato pa se nekaj zgodi, kar jo zopet razburi in privleče iz prisljenega miru.

Nekega dne pride Mr. Lautham iz svoje tovarne za konzerve domov in jo pokliče v svojo pisarno. Ko vstopi, ji prijazno, kot vedno, priklima.

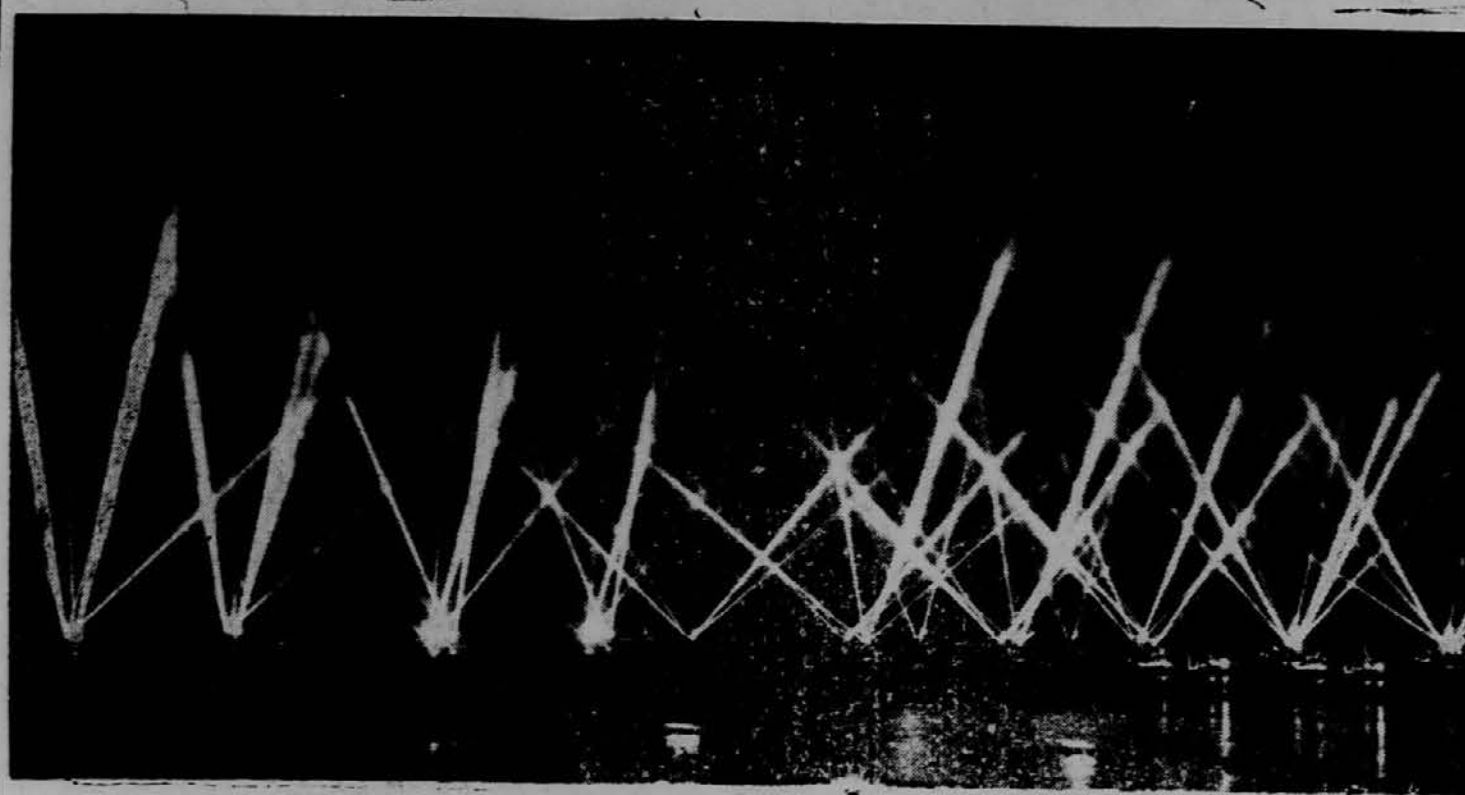
"Miss Rozana, nekaj zelo neprijetnega se je zgodilo. Med poštnimi stvarmi, katere je moj tajnik označil za malo važne, sem našel brzojavko, ki je naslovljena na vas — poslana je bila na parnik, s katerim smo se odpeljali iz Hamburga in bi morala biti vam izročena, ko smo prišli v New York. Kapitan ni vedel, v katerem hotelu se bomo nastanili in tako je brzojavko poslal sem na moj naslov, za katerega je vedel, ker je vedel da smo vas vzeli v službo. Tukaj je brzojavka, mogoče nimate nikake škode, da jo dobite tako pozno. Prosim vas pa, da mi za to oprostite."

Rozana se zgane. Brzojavka za njo? Pogleda na naslov. Rozana Marten, stewardess. In ime parnika in nič drugega. Kdo je poslal brzojavko? Kdo je vedel, da je odpotovala v Ameriko in celo kot stewardess? Sestra prav gotovo ne, kajti tedaj še sama ni vedela, kam bi se obrnila.

"Prav nič posebnega ne more biti, Mr. Lautham, mislim, da je brzojavko poslala moja sestra."

"Na enak način pa vas prosim za oproščenje — v resnici niti najmanj nisem mislil, da se med mojimi pisni nahaja vaš brzojavka."

(Dalje prihodnjik.)

Neznano otočje

Danska se je odločila, da organizira letos največjo letalsko polarno ekspedicijsko, kar jih pozna zgodovina te dežele. V ta namen je kupila veliko potniško letalo, ki je obratovalo na južnoatlantski zračni progji iz Afrike v Brazilijo in ki je že stokrat brez vsake neizgode preletelo ocean. Sedaj bo poletelo preko Norveške in Grumantov dalje proti Pearyjevi deželi, da dožene, ali so tam v resnici neki otoki, ki so jim nedelili ime "otoki Fate Morgane" in da jih zasade oficijelno za Dansko, če v resnici eksistirajo.

Letalo bo opravilo pri tem 2200 km poti in toliko lahko vzdrži v zraku brez pristanka. Volja odprave je znane, niti dan-ki raziskovalce Greenlandke dr. Lange Koch. V primeru, da ta letalska odprava ne bo našla domnevnih otokov, odrine dr. Koch mesec dni pozneje z ekspedicijsko ladjo, kakor vsako leto, raziskovat vzhodno Greenlandijo. Ta del Greenlandije, ki je tri četrti le-

ta pokrit s samim ledovjem, je bil kakor znano, pred nekoliko leti predmet spora med Dansko in Norveško, ki ga je hotela zasesti zase. Haško sodišče je deželo tedaj prisodilo na južnoatlantski zračni progji iz Afrike v Brazilijo in ki je že stokrat brez vsake neizgode preletelo ocean. Sedaj bo poletelo preko Norveške in Grumantov dalje proti Pearyjevi deželi, da dožene, ali so tam v resnici neki otoki, ki so jim nedelili ime "otoki Fate Morgane" in da jih zasade oficijelno za Dansko, če v resnici eksistirajo.

Značilno je v tem oziru, da pripravljajo na letošnje poletje tudi Norvežani in sicer deloma francoske finančno podporo, odpravo na vzhodno Greenlandijo. Danci tega sicer ne vidijo radi, toda v posebni pogodbi se l. 1924 priznalo Norvežanom, ki so pač velični narod polarnih raziskovalcev, posebne pravice za raziskovanje vzhodne Greenlandije. Tega se Danci tudi držijo, a da bi jim Norvežani v tej deželi ne odvzeli vseh znanstvenih prvenstev, prireajo v zadnjih letih sistematične odprave tja in tako sicer v večjem slogu nego doslej, tudi letos.

Pripomniti je treba, da so nameravali tudi Norvežani letos ugotoviti, kaj je prav za urav z domnevnimi otoki Fate Morgane, a kakor je videti, jih bodo Danci prehiteli. Omenjeno otočje, ki ne predstavlja edine skrivnosti Arktide, sta videla leta 1907 dva Danci in neki Greenlandec. Bili so to člani ponesrečene greenlandske odprave Mylusa Erikssena, 26 let pozneje l. 1933 so trije Danci, ki so kartografi-rali severovzhodni del Greenlandije, spet trčili, da so opazili skrivnostno otočje. Končno so pripovedovali tudi Panamini tovaršči, ki so s svojo ledeno ploščo dolgo pluli tam okrog, da so v slabotnem svitu meseca zagledali obrise Fate Morganskih otokov.

Ti naj bi imeli visoke črne

gere, doline pa so jim pokrite z ledom. Nobile je pri svoji tragični ekspedicijski zrakoplovni plul nad temi kraji. Žal pa je tedaj vladala gosta megla, tako da ni mogel ničesar videti.

Kar se tiče geografov, menijo, da bi utegnili biti ti otoki najvišji vrhovi podnorskega gorovja, ki veže Greenlandijo z Grumanti. To drannevo podpira dejstvo, da so odkrili severno od 80. vzporednika, kjer bi moral biti strujen led, skrivnostno širno jezero, obdano vsepovsod od ledovja. Seveda od njega mora biti pregrada, ki brani plavajočemu ledu proti jugu. Botaniki pa trdijo s svoje strani, da imata greenlandska in grumantska dežela isto rastlinstvo. Torej sta morali biti nekoč medsebojno zvezani.

Če Fatamorganski otoki v resnici eksistirajo, potem ni izključeno, da bodo našli na njih deseter neznane eskimske rodo-ve, ki so si gotovo ohranili prvotni značaj tega zanimivega ljudstva. To bi ohenem pomnilo, da je na otokih tudi vsakovrstno živalstvo in morda so tudi kakšni zemeljski zakladi. Zato ni čudno, da se Danci tako mudi zasesti te otoke zase.

Sicer pa bo letalska ekspedicijska dr. Kocha zanimiva še v drugih pogledih. Tako bo dr. Koch prvič napravil poskus, kako bi se dale z letalom prenašati cele hiše v Arktido. To seveda niso kakšne velike stavbe, gre za 5,57 m dolge in 5 m široke nizke zgradbe. Kochova ekspedicijska vzame s seboj tri in v njih bodo kuhinja, spalnice, dva prostora za radijsko postajo in električno centralo, ter skladišča za deset ton živil, municije, bencina in razne nadomestne dele. Z letalom bodo spravili v severno Greenlandijo celo poseben traktor za ekspedicijske. Vremenska postaja bo s svojimi brezžičnimi sporočili morskimi plovlji v veliko korist, ker ji bo mogo-

ZAKLJUČEK MANERVOV MORNARICE

Na sliki vidimo žarkomete ameriških bojnih ladij v San Pedro, Cal., po končanih mornariških manevrih, v katerih je bilo nad 200 bojnih ladij in 500 vojaških aeroplanov.

VSE PARNIKE

in LINIJE

ki so važne za Slovence zastopja:

SLOVENIC PUBL. CO. YUGOSLAV TRAVEL DEPT. 216 W. 18th St., New York, N. Y.

KRETANJE PARNIKOV SHIPPING NEWS

3. junija: Europa v Bremen
4. junija: Roma v Genoa
7. junija: Ile de France v Havre
8. junija: Queen Mary v Cherbourg
11. junija: Nieuw Amsterdam, Boulogne
15. junija: Rex v Genoa
18. junija: Columbus v Bremen
21. junija: Champlain v Havre
25. junija: Normandie v Havre
28. junija: Aquitania v Cherbourg
31. junija: Bremen v Bremen
3. junija: Conte di Savoia v Genoa
6. junija: De Grasse v Havre
9. junija: Europa v Bremen
12. junija: Queen Mary v Cherbourg
15. junija: Ile de France v Havre
18. junija: Vulcania v Trst
21. junija: New York v Hamburg
24. junija: Normandie v Havre
27. junija: Aquitania v Cherbourg
30. junija: Nieuw Amsterdam, Boulogne
3. julija: Bremen v Bremen
6. julija: Champlain v Havre
9. julija: Rex v Genoa

pa niso opazili, da se v njem igra mačka. Vsak dan so nato iz zabojja jemali slamo, ne da bi opazili, da leži mačka pod njo. Ko so zaboj po 19 dneh skoraj izpraznili, se je žival priplazila na dan. Bila je svedra sluhšana do kosti, toda v nekoliko dneh se je ob dobri hrani tako popravila, da ni bilo videti več nobenega sledu o grdi pustolovščini, ki jo je bila doživela.

OBVEZNO DELO NA MADŽARSKEM

Nova madžarska vlada kani uvesti obvezno telesno delo, ki mu bodo zaenkrat podvrženi samo srednješolci. Ti bodo morali po končani šoli za najmanj tri mesece v delovna taborišča, kjer bodo na razpolago za pomoč pri cestnih poljskih in kanalizacijskih delih. Absolventi srednjih šol bodo uporabljali tudi pri melioracijskih delih. Na univerzo bodo v bodoče sprejemali samo takšne srednješolce, ki so dovršili tečaj obveznega telesnega dela. Tudi v uradniške službe so bodo sprejemali samo takšne kandidati, ki so že zadostili obveznemu delu.

TRDOŽIVA MAČKA

Nič manj nego 19 dni je prebivala mala črna mačka občinskega svetnika Clowna iz Sandvja na Angleškem v zaboji, brez jedi in pijače. V zaboj so bili naložili slamo, pri tem

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam približno neopotrebnega dela in stroškov, Vas prosimo, da skušate naročnino pravočasno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, ki jih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so upravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih. Zastopnik bo Vam izročil potrdilo za plačano naročnino.

CALIFORNIA: San Francisco, Jacob Laushin

COLORADO: Pueblo, Peter Culig, A. Saffel

Wausenburg, M. J. Bayuk

INDIANA: Indianapolis, Fr. Zupančič

ILLINOIS: Chicago, J. Bevk

Cicero, J. Fabian (Chicago, Cicero in Illinois)

Joliet, Jennie Bambich

La Salle, J. Spellich

Mascoutah, Frank Augustin

North Chicago in Waukegan, Mrah. Waršek

MARYLAND: Kittulder, Fr. Vodopivec

MICHIGAN: Detroit, L. Plankar

MINNESOTA: Chisholm, Frank Gouze, J. Lrzanich

Ely, Jos. J. Peschel

Eveleth, Louis Gouze

Gilbert, Louis Vessel

Hibbing, John Povše

Virginia, Frank Hrvatic

MONTANA: Roundup, M. M. Paulan

Washoe, L. Champa

NEBRASKA: Omaha, P. Broderick

NEW YORK: Gowanda, Karl Strinsha

Little Falls, Frank Maslo

OHIO: Harborton, Frank Troha

Cleveland, Anton Bobek, Chas. Marlinger, Jacob Resnik, John Slapnick

Girard, Anton Nagode

Lorain, Louis Balant, John Kumše

Youngstown, Anton Kikeli

OREGON: Oregon City, J. Koblar

PENNSYLVANIA: Resesmer, John Jevnikar

Broughton, Anton Ipavec

Conenough, J. Brezovec

Coverdale in okolica, Mrs. Ivana Rupnik

Export, Louis Zupančič

Farrell, Jerry Okora

Forest City, Math Kamia

Fr. Blodnikar

Greensburg, Frank Novak

Homer City, Fr. Ferenchak

Johnstown, John Polanica

Krayn, Ant. Taušelj

Luzerne, Frank Balloch

Midway, John Žust

Pittsburgh in okolica, Philip Progar

Steelton, A. Hren

Turtle Creek, Fr. Schiffrer

West Newton, Joseph Jovan

Wisconsin: Milwaukee, West Alita, Fr. Šteš

Shelby, Joseph Kakeš

WYOMING: Rock Springs, Louis Tanchar

Diamondville, Joe Rolka

Vsak zastopnik izda potrdilo za svojo, katere je prejel. Zastopniko toplo priporočamo.

UPRAVA "GLAS NARODA"

SPOMIN NA STARO DOMOVINO

"NAŠI KRAJI"

ZBIRKA 87 SLIK iz vseh krajev Slovenije. V finem bakrotisku na dobrem papirju, v veliki 5x7 1/2 inčev

Ta krasna zbirka, vas stane samo \$1

SPADA V VSAKI SLOVENSKI DOM

"GLAS NARODA" (Dep. K) 216 W. 18th Street, New York

Največja zaloga slovenskih knjig v Ameriki!

V knjigarni "Glas Naroda" lahko dobite vsakovrstne slovenske knjige naših priznanih pisateljev: Cankarja, Tavčarja, Jurčiča, Preglja, Kmetova, Milčinskega, itd. V zalogi imamo prevode del svetovnoznanih mojstrov; Gospodarske, gospodinjске in poučne knjige . . . Igre, pesmi, zemljevide;

Ljubitelji lepe knjige naj pišejo po cenik knjig, ki jih imamo v zalogi.